

ЕНЕРГЕТИЧНІ РЕФОРМИ:

МОНІТОРИНГОВИЙ ЗВІТ ПРО ПРОСУВАННЯ УКРАЇНИ
У ВИКОНАННІ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС
У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ДОВКІЛЛЯ

КВІТЕНЬ 2018

Ця публікація була розроблена за сприяння Європейського Союзу в рамках Ініціативи EU4Energy та за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у рамках Проекту "Збільшення впливу громадянського суспільства у моніторингу та політичному діалозі щодо реформ в енергетиці та суміжних секторах відповідно до імплементації Угоди про Асоціацію". За зміст цієї публікації несуть відповідальність Громадська організація «ДІКСІ ГРУП», а також Громадянська мережа «ОПОРА», Всеукраїнська громадська організація «Енергетична Асоціація України», Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля», Асоціація «Європейсько-Українське енергетичне агентство». Зміст цієї публікації не жодним чином не відображає точку зору Європейського Союзу та/або Міжнародного фонду «Відродження».

До ініціативи EU4Energy належить вся підтримка ЄС, націлена на покращення енергозабезпечення, енергетичної безпеки та взаємозв'язків, а також на просування енергоефективності та використання відновлюваних джерел енергії у країнах Східного партнерства – Азербайджані, Білорусі, Вірменії, Грузії, Республіці Молдова та Україні. ЄС надає цю підтримку шляхом фінансування проектів та програм, що сприяють реформуванню енергетичних ринків та скороченню національної енергетичної залежності та споживання. В більш довгостроковій перспективі, енергозабезпечення стане більш надійним, прозорим та фінансово доступним, скорочуючи таким чином енергетичний дефіцит та зменшуючи вартість рахунків за електроенергію як для громадян, так і для приватного сектору. Додаткова інформація на веб-сторінці: www.EU4Energy.eu

Проект "Збільшення впливу громадянського суспільства у моніторингу та політичному діалозі щодо реформ в енергетиці та суміжних секторах відповідно до імплементації Угоди про Асоціацію" ставить за мету посилення ролі громадянського суспільства в адвокації реформ в енергетиці та пов'язаних секторах.

Ключовими цілями проекту є:

- моніторинг втілення Угоди про Асоціацію в частині енергетики, включаючи відповідні зобов'язання щодо довкілля та питань, пов'язаних з торгівлею;
- посилення спроможності громадських експертів та місцевих діячів відслідковувати фактичну реалізацію реформ;
- сприяння громадському діалогу для належної імплементації Європейських реформ енергетики та довкілля;
- інформування заінтересованих сторін та українського суспільства про значення та потенційні вигоди Європейських реформ в енергетиці та довкіллі для того, щоб дати їм можливість тримати уряд підзвітним за проведення реформ.

Проект фінансується Європейським Союзом в рамках ініціативи EU4Energy та співфінансується Міжнародним фондом «Відродження»

Фото на обкладинці: <https://www.kmu.gov.ua/ua/mediagallery/volodimir-grojsman-proviv-zasidannya-koordinacijnoi-radi-z-pitan-provedennya-reform-u-palivno-energetichnomu-kompleksi>

www.enref.org

Короткі висновки

КМУ прийняв постанову № 298 Про Координаційну раду з питань проведення реформ у паливно-енергетичному комплексі під керівництвом прем'єр міністра В.Гройсмана.¹ Координаційна рада є тимчасовим консультативно-дорадчим органом Кабінету Міністрів України, утвореним з метою вирішення питань реформ у ПЕК. До її складу, крім представників міністерств, НКРЕКП входять (за згодою) Посол США в Україні, Посол, Голова Представництва Європейського Союзу в Україні, Директор секретаріату Європейського Енергетичного Співтовариства, голови представництв ЕБРР, МВФ та Світового банку в Україні. Поки що не зрозуміло як Координаційна Рада буде взаємодіяти з Координаційним центром із забезпечення запровадження нового ринку електричної енергії в Україні.

Експерти Цільової групи «Газ» звертають увагу на продовження урядом роботи над методикою визначення ціни на газ для населення. Крім того, відзначено продовження роботи над процесом анбандлінгу. Цільова група також розглянула рішення щодо відхилення позову «Нафтогазу» щодо дозволу на пільгове використання одного з європейських газопроводів в порушення Третього енергопакету, а також дозволи деяких країн-членів ЄС на прокладання по їх територіях проекту газопроводу «Північний потік 2».

Цільова група «Електроенергетика та Ядерна Безпека» розглянули просування в підготовки до запуску ринку електроенергії. Окрім того, експерти звернули увагу на рішення уряду щодо тимчасової допомоги ТЕЦ.

Експерти Цільової групи «Енергоефективність та соціальні питання» звернули увагу на інформацію про продовження роботи над необхідним законодавством для сектору та відсутність прийняття всіх необхідних актів. Разом з цим, експерти відзначили активну роботу щодо укладання ЕСКО-контрактів, а також розробку технічних регламентів з екодизайну.

У Цільовій групі «Довкілля та відновлювані джерела енергії» відзначають реєстрацію законопроекту про основні засади державної екологічної політики на період до 2030 року, який містить стратегічні цілі та індикатори успішності виконання. Окрім того, експерти слідкують за дискусією навколо інструментів фінансування проектів відновлюваної енергетики.

Експерти сектора **нафти та нафтопродуктів** відзначають пришвидшення імплементації вимог щодо створення передумов до формування нафтових резервів. Водночас в Цільовій групі розкритикували намагання розробників нормативно-правових актів обійти встановлені процедури їх підготовки, а також відсутність прогресу в роботі над проектом Плану заходів з реалізації першого етапу Енергетичної стратегії України.

В сфері **бізнес-клімату** експерти відзначили недієздатність НКРЕКП через відсутність кворуму, а також неможливість для Конкурсної Комісії фіналізувати рейтинг кандидатів за підсумками відбору на 5 вакантних місць. Крім того, в Цільовій групі стежать за проектами змін до Закону про публічні закупівлі, а також іншими законодавчими ініціативами, що можуть вплинути на бізнес-клімат.

Найбільш вживані скорочення:

ЛЕП - повітряна лінія електропередачі
НАК – Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»
НКРЕКП – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг
НПА – нормативно-правовий акт

ОСП – оператор системи передачі
ОСР – оператор систем розподілу
РАВ - рідкі радіоактивні відходи
СПГ – скраплений природний газ
ТЕО – техніко-економічне обґрунтування

---

¹ <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/298-2018-%D0%BF>

У квітні ситуація з правовим регулюванням процесу реформ у газовому секторі практично не змінилася: не було прийнято законодавчих актів, що обумовлювали би подальші зміни на газовому ринку. Водночас, депутати ВРУ продовжували подавати та реєструвати нові законопроекти у цій царині.

Незважаючи на всю попередньо виконану за 2 роки роботу з реформування "Нафтогазу" та ухвалені КМУ документи, на сьогодні питання здійснення "анбандлінгу" залишається відкритим. Кабмін створив іще один реформаторський орган – Координаційну раду з енергореформ під головуванням прем'єр-міністра, який і має винести остаточне рішення про подальшу долю газотранспортних активів і нового оператора ГТС України, а також про підвищення цін на газ.

Водночас, уряд продовжив роботу з розробки нової методики визначення ціни на газ для населення та відкоригував у бік зменшення норми газоспоживання для надання субсидій.

Тим часом, Суд ЄС відхилив розгляд позовів "Нафтогазу" та польської PGNiG проти Єврокомісії, що мали на меті скасувати дозвіл на пільгові умови використання "Газпромом" газопроводу OPAL – всупереч вимогам Третього енергопакета ЄС, за російським монополістом залишається право завантажувати до 90% потужностей цієї газотранспортної артерії, що є продовженням першої нитки "Північного потоку".

На кінець квітня уже дві країни за маршрутом "Північного потоку - 2" (Німеччина та Фінляндія) прийняли рішення про надання "Газпрому" дозвільних документів, необхідних для його прокладання. Намагаючись запобігти втіленню даного проекту, що, на думку парламентарів України, приведе до монополізації газового ринку Європи, ВРУ у квітні знову звернулася по допомогу в забороні реалізації "Північного потоку-2" до керівних інституцій різних країн.

Директива 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу, на заміну Директиви 2003/55/ЄС (ст. 338, 341, Додаток XXVII УА) згідно зі ст. 278 УА

Основним поданим у квітні законопроектом, що заслуговує на серйозну увагу під кутом зору суттєвої трансформації правил роботи на газовому ринку, є проект № 8312² про внесення змін до Закону "Про ринок природного газу" щодо посилення конкуренції у сфері постачання газу. Законопроект має на меті забезпечити таке нове формулювання деяких норм Закону, зокрема, про статус постачальника природного газу, процедуру зміни постачальника тощо, введення яких у практику приведе до усунення умов, що сприяють зловживанням постачальників природного газу, афілійованих з газорозподільними компаніями, та подальшого розвитку прозорого і конкурентного середовища у сегменті газопостачання.

Так, законопроект передбачає доволі відчутне коригування статті 12 Закону, яка регламентує правовідносини між постачальником природного газу та побутовим споживачем на підставі типового договору (Договору постачання³). Запропоновано замінити його на примірний договір з тим, щоб суб'єкти підприємницької діяльності в сегменті постачання газу населенню не були обтяжені обмеженнями про дотримання однаковості умов без винятку для всіх споживачів (встановленими Цивільним кодексом України для Договору постачання як публічного договору) та могли конкурувати з іншими учасниками ринку шляхом надання споживачеві певних бонусів та переваг, не передбачених Договором постачання. З другого боку, законопроект № 8312 призначений вирішити проблему законодавчої неврегульованості договірних стосунків між постачальниками та газорозподільними компаніями в разі, коли вони не афілійовані між собою, наявність якої стоїть на заваді можливості "входження нових гравців" як постачальників на вітчизняний газовий ринок.

---

² http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63918

³ Чинна форма договору затверджена постановою НКРЕКП № 2500 від 30.09.2015 р.
(<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1386-15>)

За частиною першою ст. 40 Закону, оператор ГРС зобов'язаний забезпечити замовнику послуги з розподілу газу, однак ця стаття не конкретизує змісту терміну "замовник", у контексті визначення сторін договору розподілу. Тим часом, Типовий договір розподілу природного газу, затверджений постановою НКРЕКП від 30.09.2015 р. № 2498⁴, визначає стороною - отримувачем послуг з розподілу природного газу лише споживача. Тому запропоновано доповнити ст. 12 Закону новою частиною 2¹, якою встановлюється, що постачальники мають право одержувати послуги з транспортування, розподілу та зберігання природного газу (а також послуги установки LNG) за умовами укладених договорів, якщо вони не суперечать законодавству.

Крім того, законопроектом також передбачено ґрунтовно відкоригувати низку засад, викладених у статті 14 Закону, та реалізованих у положеннях про правила постачання природного газу, які, на думку авторів документа, невиправдано утруднюють процедуру зміни постачальника газу за ініціативою споживача. Для цього передбачено частину другу статті 14 Закону ("Особливості реалізації права на зміну постачальника") викласти у новій редакції. 23 квітня законопроект № 8312 було направлено на розгляд профільного комітету ВРУ з питань ПЕК.

ВРУ також зареєстровано постанову № 6391-1/П1⁵, за якою депутатам рекомендовано прийняти за основу доопрацьований законопроект (№ 6391-1⁶) про зміни до закону про забезпечення комерційного обліку природного газу стосовно запровадження єдиної бази абонентів – споживачів газу.

Відкладення урядом запровадження нової ціни на газ для населення на 1 червня 2018 року (постанова № 228⁷) не зняло гостроти проблеми, оскільки від узгодження зміни методики розрахунку цін з МВФ залежить виділення/не виділення чергового траншу фінансової допомоги Україні. Тому прем'єр-міністр В. Гройсман періодично висвітлює в ЗМІ⁸ перебіг цього процесу. Перемовини представників уряду з МВФ з метою встановити формулу, що формуватиме прийнятну для обох сторін ціну на природний газ для населення, продовжуються. Як вказує очільник уряду, переговарники з КМУ прагнуть досягти двох цілей – справедливої формули, застосування якої запобігатиме необ'єктивним перекосам цін на газ всередині країни, та соціального захисту вразливих верств населення.

Паралельно, оновлюючи програму надання населенню субсидій⁹, Кабмін піддав коригуванню відповідні норми споживання газу (постанова № 329¹⁰). Маючи на меті заохотити енергозбереження, з 1 травня 2018 року КМУ узаконив норму використання газу на опалення в 4,5 кубометри на 1 кв. м опалюваної площі. Водночас, за підсумками опалювального сезону, що вже минув, передбачено преміювати домогосподарства за економію ресурсів, зокрема, відшкодувати витрати за зекономлені 100 кубометрів газу, використаного на опалення (близько 700 гривень у грошовому еквіваленті).

Уряд започаткував також новий орган – Координаційну раду з питань проведення реформ в ПЕК¹¹, до складу якої увійшли голови профільних міністерств та відомств, а також парламентарі, дипломати та представники міжнародних фінансових організацій. Ця рада має вирішувати питання стратегічної ваги. На наступному засіданні цього органу планується розгляд питань монетизації субсидій і анбандлінгу

---

⁴ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1384-15>

⁵ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=63828

⁶ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61736

⁷ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-22-bereznya-2017-r-187>

⁸ <https://economics.unian.ua/energetics/10065788-skilki-koshtuvatime-gaz-dlya-naselennya-uryad-prodovzhuye-peregovori-z-mvf.html>; <http://biz.liga.net/ekonomika/tek/novosti/kabmin-razrabatyvaet-formulu-tseny-na-gaz---groysman>

⁹ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-onovlyuye-programu-nadannya-subsidij-bilsh-spravedlivo-ta-adresno>

¹⁰ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-devyakh-postanov-kabinetu-ministriv-ukrayini-ta-viznannya-takoyu-sho-vtratila-chinnist-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-28-grudnya-2016-r-1022>

¹¹ <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/298-2018-%D0%BF>

"Нафтогазу". Як відомо із ЗМІ¹², голова «Нафтогазу» А. Коболев звернувся до прем'єр-міністра В. Гройсмана з проханням відкласти терміни відділення функцій транспортування та зберігання газу іще на 2 роки – до завершення транзитного контракту з "Газпромом". Згідно з листом-зверненням очільника "Нафтогазу", причина в тому, що за рішенням Стокгольмського арбітражу, передача функцій транзиту іншій компанії неможлива без письмової згоди "Газпрому", який категорично відмовляється її надавати. Внаслідок цієї колізії, уряду необхідно визначитися, чи допустима і в які терміни передача активів ГТС новому оператору.

25 квітня 2018 року, на першому засіданні наглядової ради новоствореного оператора ГТС України – ПАТ "Магістральні газопроводи України"¹³ – головою наглядової ради було обрано В.Болтца¹⁴. Явка членів наглядової ради була 100% (6 присутніх). Наступне засідання ради та комітетів відбудеться у травні.

Уряд також продовжив підтримку "Нафтогазу" з боку держбанків – зокрема, у квітні КМУ погодив зміни до кредитних договорів та договорів застави, укладених між "Нафтогазом" та ПАТ "Акціонерний банк "Укргазбанк", якими передбачено продовження дії кредитних договорів до 365 днів з дати укладення додаткової угоди, запровадження графіку зменшення загального ліміту кредитної лінії, вивільнення із забезпечення частини прав на отримання виручки за договорами купівлі-продажу газу, за якими повністю виконано зобов'язання сторін (розпорядження № 248-р¹⁵).

У "Нафтогазі" оприлюднили нові цінові пропозиції – на травень 2018 року¹⁶. У порівнянні з цінами на квітень 2018 року, ціни на газ для промислових та інших споживачів, що не підпадають під дію Положення про покладення спеціальних обов'язків, збільшено на 5,2-5,5%. За новим прейскурантом¹⁷, ціну газу як товару (з ПДВ) встановлено з 1 травня 2018 року на таких рівнях: для місячних потреб у газі обсягом до 50 тис. кубометрів включно, не регульованих місячних потреб та місячних потреб від 50 тис. кубометрів без попередньої оплати – 10041,6 грн за тис. кубометрів; для місячних потреб від 50 тис. кубометрів, за умови попередньої оплати¹⁸ – 9142,8 грн за тис. кубометрів (такий само рівень ціни – 9142,8 грн за тис. кубометрів – встановлено для дочірніх підприємств, заснованих "Нафтогазом", 100% статутного капіталу яких належить компанії).

У квітні "Нафтогаз" оприлюднив також окрему (не консолідовану) фінансову звітність за 2017 рік¹⁹. Як йдеться у повідомленні²⁰, основні доходи були сформовані у сегменті транзиту природного газу (майже 36,5 млрд грн). У сегменті оптової торгівлі газом сформований збиток (майже 7,4 млрд грн), що пояснюється збитками на 10,7 млрд грн через продаж газу за регульованою ціною на умовах ПСО (тоді як продаж газу на комерційних умовах приніс 3,3 млрд грн прибутку). Також "Нафтогазом" було враховано результати обох рішень Стокгольмського арбітражу станом на кінець 2017 року. У результаті, як окремою юридичною особою, "Нафтогазом" задекларовано сплату до Державного бюджету 36,5 млрд грн податків та дивідендів, тоді як групою компаній – 107,3 млрд грн.

---

¹² <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/koordinacijna-rada-z-pitan-energoreform-rozpochala-robotu-volodimir-grojsman>

¹³ <https://mg.org.ua/naglyadovu-radu-pat-%C2%ABmgu%C2%BB-ocholiv-valter-boltcz.html>

¹⁴ Колишній голова австрійського регулятора E-Control, що контролює ринок електроенергії і природного газу в цій країні.

¹⁵ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-diyalnosti-publich-1>

¹⁶ <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/2EB2B77368D1FCE2C2258275004DD135?OpenDocument&year=2018&month=04&nt=%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8&>

¹⁷ <http://www.naftogaz.com/files/Information/Naftogaz-gas-prices-ne-PSO-May-2018.pdf>

¹⁸ Оплати протягом календарного місяця, що передує місяцю поставки газу

¹⁹ <http://www.naftogaz.com/files/Zvity/2017%20UKR%20Naftogaz%20stand%20alone%20FS.pdf>

²⁰ <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/2E5FC6B69F38A444C225827A003F721A?OpenDocument&year=2018&month=04&nt=%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8&>

Регламент (ЄС) № 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу, на заміну Регламенту (ЄС) № 1775/2005 (ст. 338, 341, Додаток XXVII УА) згідно зі ст. 278 УА, питання торгівлі (ст. 269-274 УА)

Оперативні дані ПАТ "Укртрансгаз" свідчать, що за результатами 4 місяців 2018 року, в порівнянні з відповідним періодом 2017 року, транзит українською ГТС російського газу до Європи скоротився на 2,8 млрд кубометрів (до 27,7 млрд кубометрів), тобто на 9,2%²¹. За підсумками цього періоду, скоротився й імпорт газу з ЄС – на 2,6 млрд кубометрів (до 2,2 млрд кубометрів), тобто, у порівнянні з першими 4-ма місяцями 2017 року, сумарний імпорт зменшився більш ніж у 2 рази (на 54,2%)²². Основним напрямком імпорту вже кілька місяців поспіль залишається словацький газотранспортний коридор (у I кварталі 2018 року цим коридором до України було поставлено найбільші обсяги – 1,3 із 1,819 млрд кубометрів²³). Протягом квітня обсяги імпорту газу зі Словаччини зростали: на 19 квітня, у порівнянні з початком місяця, добовий обсяг поставки збільшився в 1,6 разів – до 9,4 млн кубометрів²⁴.

У керівництві ПАТ "Укртрансгаз" відбулися кадрові зміни²⁵. 16 квітня з посади в.о. президента компанії був звільнений М. Химко, цього ж дня на зазначену посаду було призначено А.Хоменка. Приводом для звільнення, за даними преси²⁶, "стали результати аудиту Ernst&Young від 13 квітня, в якому досліджувався контракт між "Укртрансгазом" і угорською компанією IP Systems Kft. на створення платформи добового балансування газу, підписаний у 2016 році. За офіційним повідомленням, повноваження М.Химка були припинені, через закінчення терміну дії його контракту.

Тим часом, Суд загальної юрисдикції Європейського Союзу відхилив позов "Нафтогазу" проти Єврокомісії з вимогою скасувати її рішення від 28 жовтня 2016 року, яке дало змогу "Газпрому" збільшити понад 50% завантаження потужностей газопроводу OPAL для транспортування російського газу до країн Центральної Європи в обхід України²⁷. "Суд дійшов висновку, що, крім іншого, рішення Єврокомісії про звільнення газопроводу OPAL від дії деяких норм Третього енергопакета не було остаточним²⁸, а підлягало імплементації на рівні національних заходів, і тому не підлягає оскарженню у цьому суді", – уточнила причини відмови прес-служба "Нафтогазу".

Цей же суд відхилив також аналогічний позов польської компанії PGNiG Supply&Trading щодо OPAL²⁹. На сьогодні, за рішеннями Єврокомісії та енергетичного регулятора Німеччини 2016 року, "Газпром" практично (за умови придбання додаткових потужностей на аукціоні) опанував доступ до використання близько 90% потужностей газопроводу OPAL. Як повідомляли ЗМІ³⁰, зазначене рішення Єврокомісії оскаржив у суді й уряд Республіки Польща. Рішення за урядовим позовом наразі ще не ухвалено.

Директива 2004/67/ЄС про заходи захисту безпеки постачання природного газу (ст. 338, 341, Додаток XXVII УА), дія "Механізму раннього попередження" (Додаток XXVI УА), дії у надзвичайних обставинах (ст. 275-276, 309, 314 УА)

У зв'язку з відключенням опалення у великих містах України, вже 8 квітня добовий відбір природного газу зі сховищ "Укртрансгазу" знизився, як свідчать оперативні дані компанії, до мінімуму: з більш як 40

---

²¹ <http://utg.ua/utg/media/news/2018/05/4m2018-gts-results.html>

²² Там само

²³ <http://utg.ua/utg/media/news/2018/04/ua-gts-results-for-3m-2018.html>

²⁴ <https://economics.unian.ua/energetics/10087172-ukrajina-v-1-6-raza-zbilshila-import-gazu-zi-slovachchini.html>

²⁵ <http://utg.ua/utg/media/news/2018/05/utg-top-managment-chages.html>

²⁶ <https://www.epravda.com.ua/news/2018/04/16/636055/>

²⁷ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/05/2/7081226/>

²⁸ Остаточне рішення про розширений доступ "Газпрому" до потужностей газопроводу OPAL ухвалював енергетичний регулятор Німеччини - Федеральна агенція мереж ФРН (BNetzA).

²⁹ <https://www.1prime.ru/companies/20180502/828784760.html>

³⁰ <https://uk.reuters.com/article/uk-poland-gazprom-opal-appeal-idUKKBN1470VO?il=0>

млн кубометрів у перші дні квітня – до менш як 2 млн кубометрів. Протягом опалювального сезону 2017/2018 було використано близько 9,5 млрд кубометрів запасів³¹ (за січень–квітень 2018 року з підземних газосховищ було відібрано 7,3 млрд кубометрів³²). За оперативними даними, 9 квітня "Укртрансгаз" розпочав новий сезон закачування газу до сховищ. На 30 квітня запаси газу в ПСГ досягли 7,9 млрд кубометрів, що на 0,5 млрд кубометрів менше, ніж на цю ж дату минулого, 2017 року³³.

5 квітня уряд Фінляндії надав перший дозвіл на будівництво газопроводу "Північний потік-2" у виключній економічній зоні (ВЕЗ) Фінляндії (ділянка довжиною 374 км)³⁴. Цього ж дня, на зустрічі з лідерами країн Балтії президент США Д. Трамп піддав критиці Німеччину³⁵, яка видала уже всі дозволи раніше, за багатомільярдні інвестиції в це будівництво³⁶. Одночасно ВРУ ухвалила звернення до міжнародної спільноти (№ 2390-VIII³⁷) із закликом заборонити будівництво цього газогону в обхід України. Парламентарі України закликали парламенти й уряди країн світу, бізнес-спільноту зробити все можливе для недопущення будівництва "Північного потоку-2", а також не брати участь у фінансуванні / лобюванні проекту.

Наступним кроком поступу процесу збереження транзитної ролі України в Європі (після запевнень щодо того, що Єврокомісія не підтримуватиме реалізацію "Північного потоку-2"³⁸) можна вважати робочу зустріч лідерів Німеччини та України в Берліні³⁹, під час якої канцлер ФРН А. Меркель чи не вперше визнала, що цей газогін підлягає розгляду не тільки під кутом зору економіки, а й – політики, та зазначила, що інтереси України мають бути враховані. На нашу думку, принаймні, ці висловлювання зумовили обнадійливий вектор подальшої динаміки дискусій.

Зокрема, прем'єр-міністр Данії Л. Л. Расмуссен, коментуючи підсумки своїх перемовин у Берліні з А. Меркель, повідомив⁴⁰, що хоче пов'язати дозвіл на будівництво газопроводу "Північний потік-2" із збереженням ролі України як транзитної держави. Уряд Данії іще не ухвалював рішення про надання дозволу на будівництво газопроводу у данській морській зоні Балтійського моря, та чинне законодавство країни регламентує, що в ході процесу прийняття рішення мають розглядатися також і геополітичні чинники. "Українське питання має вирішальне значення у цьому контексті", – вказав прем'єр-міністр⁴¹. Якщо Данія не надасть відповідних дозволів, а США зможуть запровадити санкції проти компаній, які здійснюють будівництво, на думку голови Комітету ВРУ у закордонних справах Г. Гопко, іще залишаться шанси зупинити спорудження "Північного потоку-2".

Тим часом, незважаючи на все зазначене, Регіональна адміністративна агенція Південної Фінляндії видала другий дозвіл на реалізацію проекту газопроводу в межах фінської ВЕЗ, тим самим прибравши всі перешкоди для будівництва та експлуатації фінської секції "Північного потоку-2"⁴².

---

³¹ <http://utg.ua/utg/business-info/live.html>

³² <http://utg.ua/utg/media/news/2018/05/4m2018-gts-results.html>

³³ Там само

³⁴ <https://interfax.com.ua/news/economic/497061.html>

³⁵ <http://biz.liga.net/ekonomika/tek/novosti/tramp-raskritikoval-germaniyu-za-severnnyy-potok-2>

³⁶ За даними "Газпрому", Wintershall, OMV, Shell, Engie та Uniper з 2017 року профінансували будівництво "Північного потоку-2" більш ніж на 2 млрд євро (<https://1prime.ru/energy/20180427/828770526.html>)

³⁷ <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2390-viii>

³⁸ Які надав керівник Директорату Єврокомісії з питань енергетики Д. Пісторі (<https://economics.unian.net/energetics/10071656-evrokomissiya-ne-sobiraetsya-podderzivat-severnnyy-potok-2.html>)

³⁹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/04/10/7080161/>

⁴⁰ <https://de.reuters.com/article/russland-nordstream-d-nemark-idDEKBN1HJ270>

⁴¹ Там само

⁴² <https://ria.ru/economy/20180412/1518447396.html>

Водночас, учасники 11-го безпекового форуму, що відбувся в Києві у квітні⁴³, розкрили та наголосили на неприйнятності глобального негативного впливу на міжнародну безпеку проекту "Північний потік-2". У ході дискусій відзначалося⁴⁴, що крім загрози безпеці газопостачання ЄС⁴⁵, суттєва частина міжнародної спільноти вбачає у проекті також і загрозу безпеці загалом, не розглядаючи його наслідки винятково з економічної точки зору. Так, з погляду США⁴⁶, спрямоване на посилення енергозалежності Європи від російського газу втілення цього проекту може завадити Заходу злагоджено протистояти російській агресії, для успіху відсічі якої і Європа, і Україна не мають залежати від енергоносіїв з РФ. Як альтернативу, США запропонували для залежних від Росії країн можливість імпортувати американські енергетичні ресурси, зокрема газ, за зниженими цінами⁴⁷. Підсумок дискусій – ставлення до реалізації "Північного потоку-2" з суто комерційної позиції несе ризики світовій безпеці.

Представники Єврокомісії та уряду ФРН пообіцяли в разі будівництва газопроводу "Північний потік-2", гарантувати транзит газу через Україну⁴⁸. Про це заявили після перемовин у Берліні 16 квітня міністр економіки й енергетики Німеччини П. Альтмайер і віце-президент Єврокомісії у справах Енергетичного союзу М. Шефчович. А вже наприкінці квітня в Єврокомісії офіційно підтвердили ЗМІ⁴⁹ незмінність позиції щодо невідповідності проекту "Північний потік-2" стратегії ЄС у сфері енергетичної безпеки та відсутності підтримки цього проекту. Речниця з питань енергетики А.-К. Ітконен окремо підкреслила, що Єврокомісія не коментує оприлюднені деякими європейськими ЗМІ на початку другої декади квітня матеріали за результатами журналістських розслідувань, що містять висновки про лобістську корупційну згоду між деякими європейськими урядами, окремими компаніями та керівними органами ЄС стосовно спорудження газогону "Північний потік-2".

Таким чином, остаточно доля втілення в життя "Північного потоку - 2" наразі не визначена. На відміну від цього, 30 квітня 2018 року "Газпром" завершив укладання глибоководної морської ділянки першої нитки іншого газопроводу в обхід України – "Турецького потоку"⁵⁰. За оцінками українських експертів⁵¹, запуск першої нитки "Турецького потоку" може позбавити Україну майже 18% від обсягів транзитного газу, які поставляються для потреб турецького ринку.

---

⁴³ Репрезентовані прем'єр-міністрами України, Литви, Молдови, керівниками оборонних відомств країн ЄС, США, провідними експертами з безпеки Вашингтона, Брюсселя і Парижа, членами парламентів, високоранговими дипломатами США, Британії, Німеччини тощо (<http://ksf2018.openukraine.org/ua/news/1494-pidbili-pidsumki-11-go-kijivskykogo-bezpekovogo-forumu>)

⁴⁴ <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2441394-zagroza-vid-nord-stream-2-pramo-proporcijna-dovzini-nitki-potoku-semerak.html>

⁴⁵ Про яку красномовно свідчать: невиконання Газпромом рішень Стокгольмського арбітражу (відмова Україні у поставках газу), систематичне порушення зобов'язань транзитного контракту (на форумі представник "Нафтогазу" уточнив, що за весь 2017 р. Газпром підтримував контрактний тиск лише 45 днів, а за 2018 рік (більше 100 днів) – 1 день: <https://ua.censor.net.ua/news/3061170/za-ves-2017-rik-gazprom-pidtrymuvav-kontraktnyyi-tysk-na-vhodi-v-gts-ukrayiny-vsogo-45-dniv-a-v-2018>)

⁴⁶ Постійний представник США при НАТО К.-Б. Гатчінсон: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/04/12/7080299/>

⁴⁷ <http://www.unn.com.ua/uk/news/1724958-ssha-zaproponovali-alternativu-pivnichnomu-potoku-2>

⁴⁸ <http://biz.liga.net/ekonomika/tek/novosti/bryussel-i-berlin-poobeschali-sohranit-tranzit-gaza-cherez-ukrainu>

⁴⁹ <https://www.ukrinform.ru/rubric-world/2444561-evrokommisia-ne-komentiruet-publikacii-o-korrupcionnosti-nord-stream-2.html>

⁵⁰ <http://www.gazprom.ru/press/news/2018/april/article425722/>

⁵¹ <https://economics.unian.ua/energetics/10100063-gazprom-zayaviv-pro-zavershennya-budivnictva-pershoji-nitki-tureckogo-potoku.html>

Електроенергетика та ядерна безпека

Уряд прийняв постанову про надання тимчасової підтримки виробникам –ТЕЦ, який почне діяти з липня 2019 року за умови проведення технічного аудиту станцій та наявності ТЕО для модернізації.

ДІЯР України оприлюднила щорічну доповідь про стан ядерної та радіаційної безпеки в Україні. Атомпрофспілка провела попереджувальні акції протесту працівників підприємств атомної енергетики та промисловості України.

Директива 2009/72/ЕС від 13 липня 2009 року щодо загальних правил для внутрішнього ринку електроенергії та така, що скасовує Директиву 2003/54/ЕС (Ст.269, Глава 11, Розділ IV Угоди про Асоціацію Україна-ЄС)

11 квітня КМУ прийняв постанову № 298 Про Координаційну раду з питань проведення реформ у паливно-енергетичному комплексі під керівництвом прем'єр міністра В.Гройсмана.⁵² Разом з цим, поки не зрозуміло як Координаційна Рада буде взаємодіяти з Координаційним центром із забезпечення запровадження нового ринку електричної енергії в Україні.

Розділення обленерго

5 квітня НКРЕКП розмістило оголошення про порядок отримання ліцензій на розподіл та постачання електричної енергії відповідно до вимог закону «Про ринок електричної енергії»⁵³. Наприкінці минулого року НКРЕКП було прийнято [Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії](#) (постанова НКРЕКП від 27.12.2017 № 1470), та [Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу](#) (постанова НКРЕКП від 27.12.2017 № 1469). Наразі Регулятор розробив форми заяв та відомостей, які заявники можуть подавати до НКРЕКП вже з 1 травня 2018 року, однак поки цього не відбувається як з причини відсутності кворуму в Регуляторі, так і через затримку фізичного розділення обленерго на окремі юридичні особи - компанії по видах діяльності.

Регламент 714/2009/ЕС від 13 липня 2009 про умови доступу до мережі транскордонного обміну електричною енергією та скасовує Регламент 1228/2003 (Ст.270, Глава 11, Розділ IV Угоди про Асоціацію Україна ЄС)

24 квітня під керівництвом Голови АМК України Юрія Терентьєва проведено засідання круглого столу «Запровадження конкуренції на ринку електричної енергії в новій моделі ринку». АМКУ повідомив про те, що ініціював розробку НПА, який би «визначав порядок взаємодії НКРЕКП і АМКУ в частині моніторингу ринку електричної енергії та обміну інформацією щодо антиконкурентних практик, виявлених за результатами цього моніторингу, та враховував європейські практики».⁵⁴

Директива, Директива 2009/72/ЕС від 13 липня 2009 року щодо загальних правил для внутрішнього ринку електроенергії та така, що скасовує Директиву 2003/54/ЕС (Стаття 273, Глава 11, Розділ IV, Угоди про асоціацію Україна- ЄС)

Ринок “на добу наперед”

---

⁵² <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/298-2018-%D0%BF>

⁵³ <http://www.nerc.gov.ua/?id=32039>

⁵⁴ <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/141577>

Електроенергетика та ядерна безпека

---

24 квітня ДП «Енергоринок» повідомило про «початок процедури закупівлі послуг з використання та супроводження програмного забезпечення, необхідного для функціонування ринку “на добу наперед” та внутрішньодобового ринку, що дасть можливість запровадити вищезазначені ринки».⁵⁵

ДП «Енергоринок», як майбутній Оператор ринку, також повідомив, що для роботи в новому ринку самі його учасники не будуть закуповувати спеціальне програмне забезпечення, а лише використовувати стандартні протоколи і формати даних, інтерфейси доступу до яких будуть надані учасникам ринку безкоштовно.

Державна підтримка виробникам – ТЕЦ

18 квітня КМУ, відповідно до вимог Закону України «Про ринок електричної енергії» прийняв постанову № 324, якою затвердив «Порядок надання тимчасової підтримки виробників, що здійснюють комбіноване виробництво електричної та теплової енергії на теплоелектроцентралях».⁵⁶ Порядок почне діяти із запровадженням нової моделі ринку електроенергії, тобто з 1 липня 2019 року.

Щоб отримати тимчасову підтримку, яку буде надавати оператор системи передачі (ОСП) за погодженням з НКРЕКП, ТЕЦ, крім виконання певних умов, обов’язково повинні провести аудит технічного стану теплоелектроцентралі та взяти на себе зобов’язання модернізувати виробництво тепла та електроенергії. Спеціально утворена комісія буде виносити рішення по кожному виробнику (ТЕЦ) з урахуванням наступних обставин: співвідношення собівартості виробництва електричної енергії теплоцентраллю з ринковою ціною; наявність альтернативних джерел теплової енергії; наявність ТЕО, розробленого за результатами аудиту технічного стану ТЕЦ, доцільність реконструкції або модернізації порівняно з будівництвом нових альтернативних джерел тепlopостачання та доцільність реконструкції або модернізації ТЕЦ для ОЕС України.

Кодекс систем розподілу

18 квітня набрав чинності Кодекс систем розподілу, затверджений постановою НКРЕКП № 310 від 14 березня 2018 р.. Кодекс визначає вимоги та правила, які регулюють взаємовідносини оператора систем розподілу (ОСР), користувачів системи розподілу та замовників послуги з приєднання щодо оперативного та технологічного управління системою розподілу, її розвитку та експлуатації, забезпечення доступу та приєднання електроустановок.⁵⁷

Безпека постачання

6 квітня Міненерговугілля оприлюднило проект наказу «Про затвердження Правил про безпеку постачання електричної енергії». Правилами встановлюються мінімальні критерії безпеки постачання електричної енергії, визначаються вимоги щодо організації та проведення моніторингу, критеріїв/видів порушень безпеки постачання та заходів їх дотримання, учасників ринку електричної енергії щодо забезпечення безпеки постачання та інше.⁵⁸

Регламент 714/2009/ЕС від 13 липня 2009 про умови доступу до мережі транскордонного обміну електричною енергією та скасовує Регламент 1228/2003 (Ст.271, Глава 11, Розділ IV, Угоди про асоціацію Україна- ЄС)

---

⁵⁵ <http://www.er.gov.ua/>

⁵⁶ <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/ru/324-2018-%D0%BF>

⁵⁷ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0310874-18>

⁵⁸ http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245274978

Електроенергетика та ядерна безпека

ДП НЕК «Укренерго» повідомило про початок процедури переговорів стосовно майна компанії, розташованого на території Криму і незаконно захопленого російською стороною. Процедура почалася з офіційного запиту щодо проведення консультацій та переговорів з представниками Російської Федерації з метою вирішення спору в досудовому порядку, на що сторони мають 6 місяців. У разі, якщо спір не буде розв'язано шляхом переговорів, НЕК «Укренерго» передасть його на розгляд міжнародного арбітражу.⁵⁹

Ст.339, Глава 1, Розділ V Угоди про асоціацію Україна- ЄС, Ринок вугілля

24 квітня 2018 року регіональне відділення Фонду державного майна України було прийняло рішення про приватизацію ВП «Шахта «Бужанська» ДП «Волиньвугілля»⁶⁰. 25 квітня 2018 року було прийнято рішення про приватизацію Шахти № 10 «Нововолинська» ДП «Дирекція по будівництву об'єктів». Зазначені рішення були прийняті ґрунтуючись на Наказі Фонду від 27.04.2018 року № 447 «Про затвердження переліків об'єктів малої приватизації, що підлягають приватизації в 2018 році»⁶¹.

Імпорт антрациту в Україну у 2017 році становив 3,38 млн тон, що більше ніж втричі перевищує показник 2016 року (933,4 тис. тон).

У 2017 році 99,6% всього антрациту імпортовано в Україну за "непрямими" контрактами, через посередників.

Середні розрахункові ціни при імпорті антрациту в Україну у 2017 році за "непрямими" контрактами становили близько 98 доларів за тонну .

Протягом 2017 року в Україну з Російської Федерації було імпортовано 2,66 млн тон антрациту, що становить 78,6% від всього імпорту, при цьому в основному імпорт антрациту з Росії у 2017 році відбувався через такі країни як Швейцарія (1,5 млн тон за середньорозрахунковою ціною близько 100,4 долара за тонну) та Велика Британія (523,4 тис. тон за середньорозрахунковою ціною 102,6 долара за тонну)⁶²

За даними Міненерговугілля протягом січня-березня 2018 року на склади теплових електростанцій було відвантажено 2 млн. 3,3 тис. тон імпортного енергетичного вугілля (з РФ - 1 млн. 320,6 тис. т (65,9%), з США – 538,8 тис. т (26,9%), з ПАР – 143,8 тис. т (7,2%)), що у 4,8 разів більше, ніж за 3 місяці попереднього року (413,3 тис. тон).⁶³

Ст.342, Глава 1, Розділ V Угоди про асоціацію Україна- ЄС ,Співпраця в атомній сфері, Директива № 96/29/Євратом, Директива Ради № 2006/117/Євратом, Директива Ради № 2003/122/Євратом

2 квітня ДІЯРУ оприлюднила щорічну доповідь про стан ядерної та радіаційної безпеки в Україні. Доповідь охоплює наступні сфери: безпека ядерних установок, стан реалізації проектів нових ядерних установок, поводження з ядерним паливом, безпека використання джерело іонізуючого випромінювання (ДІВ), поводження з радіоактивними відходами (РАВ), фізичний захист, аварійна готовність та реагування, міжнародна діяльність.

6 квітня у Центральному офісі НАЕК «Енергоатом» відбулось відкрите обговорення проекту скоригованих тарифів на електричну та теплову енергію, що виробляється на атомних

---

⁵⁹ <https://ua.energy/osnovni-podiyi/ukrenergo-naprayvlo-rosiiskij-federatsiyi-ofitsijne-povidomlennya-pro-investytsijnij-spir-shhodo-aktyviv-kompaniyi-u-krymu/>

⁶⁰ <http://www.spfu.gov.ua/ua/sale-obj/881>

⁶¹ <http://www.spfu.gov.ua/ua/documents/4458.html>

⁶² <http://dzi.gov.ua/press-centre/news/78-6-importnyh-postavok-antratsita-v-ukraine-osushhestvlyalis-iz-rossii/>

⁶³ <https://ukrenergy.dp.ua/2018/04/29/ukraina-na-teplovye-elektrostantsii-tes-i-teploelektrocentrali-tec-v-i-kvartale-2018-goda-otgruzhenno-2-mln-tonn-importirovannogo-uglya.html>

Електроенергетика та ядерна безпека

електростанціях, на 2018 рік та проекту скоригованої Інвестиційної програми АЕС НАЕК «Енергоатом» на 2018 рік. Таким чином, «Енергоатом» розпочав процедуру перегляду тарифів, які встановлює для компанії НКРЕКП. Окрім фахівців Енергоатома в обговоренні прийняли участь представники місцевої влади міст-супутників АЕС та НКРЕКП⁶⁴.

6 квітня під час години запитань до Уряду міністр енергетики України Ігор Насалик оголосив, що за станом на 2018 рік українська держава пододала залежність від РФ в ядерному паливі⁶⁵.

В комплексі з переробки радіоактивних відходів (КПРАВ) Рівненської АЕС, який споруджено спільно з Єврокомісією, в рамках проекту міжнародної технічної допомоги TACIS завершено перший етап комплексних випробувань. На черзі – другий етап, так звані «гарячі» випробування на реальних радіоактивних відходах, успішне завершення яких стане початком експлуатації першого комплексу на діючих атомних електростанціях України⁶⁶.

В період з 16 по 20 квітня 2018 року на Запорізькій АЕС пройшли тактичні навчання з реагування сил учасників об'єктового плану взаємодії, які знаходяться на проммайданчику ВП ЗАЕС, у випадку спроби прориву зовнішніх правопорушників у захищену зону»⁶⁷. Аналогічні навчання були проведені з 21 по 27 квітня на Рівненській АЕС⁶⁸, з 25 по 27 квітня 2018 року на Хмельницькій АЕС⁶⁹.

12 квітня «Енергоатом» повідомив про черговий етап заводських приймальних випробувань устаткування для ЦСВЯП на підприємстві «Holtec Manufacturing Division, результати яких свідчать про відповідність виготовленого устаткування вимогам технічних специфікацій⁷⁰.

За рішенням Атомпрофспілки України 12 квітня 2018 року в містах Енергодар, Южноукраїнськ, Вараш, Нетішин, Славутич, Жовті Води, Кропивницький, Чорнобиль відбулися попереджувальні акції протесту працівників підприємств атомної енергетики та промисловості. За результатами акцій було сформовано ряд вимог: негайного розгляду на нараді під керівництвом Прем'єр-міністра проблемних питань фінансового забезпечення діяльності ДП НАЕК «Енергоатом» та ДП «СхідГЗК», негайного вирішення питання ліквідації заборгованості ДП «Енергоринок» перед ДП НАЕК «Енергоатом» за відпущену електроенергію, яка сьогодні перевищила 12 млрд 600 млн гривень, затвердження Державної цільової економічної програми розвитку атомно-промислового комплексу України, встановлення тарифу на електроенергію з урахуванням нагальних потреб (підвищення в рази рівня оплати праці з урахуванням європейських соціальних стандартів атомно-енергетичного комплексу, виконання Програми збереження та розвитку персоналу компанії, суттєвого підвищення рівня соціального захисту).⁷¹

---

⁶⁴ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53710-v-energoatom-vdbulos-vdkrite-obgovorennya-zmn-do-tarifv-ta-nvestitsiyino-programi-kompan/>

⁶⁵ <https://bykvu.com/bukvy/88721-v-kabmine-zayavili-o-likvidatsii-zavisimosti-ot-rf-v-yadernom-toplive>

⁶⁶ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53716-na-kompleks-z-pererobki-radoaktivnih-vidhodiv-rvnensko-aes-zaversheno-pershii-etap-kompleksnih-viprobuvan/>

⁶⁷ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53719-kvtnya-na-zaporzkyi-aes-proyidut-taktichn-navchannya-z-antiteroristichno-napravlenost/>

⁶⁸ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53721-kvtnya-na-rvnenskyi-aes-proyidut-antiteroristichn-navchannya/>

⁶⁹ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53737-na-hmelnitskyi-aes-vdbudutsya-taktichn-navchannya/>

⁷⁰ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53722-ustatkuvannya-dlya-tcsvyap-proyishlo-chergov-zavodsk-priymaln-viprobuvannya-na-zavod-holtec/>

⁷¹ <http://www.atomprofspilka.info/event>

Електроенергетика та ядерна безпека

З 10 по 13 квітня на Хмельницькій АЕС пройшла інспекційна перевірка Держатомрегулювання та Державного науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки (ДНТЦ ЯРБ). Відповідно до її висновку, на ХАЕС дотримуються правил та норм з ядерної та радіаційної безпеки⁷².

16 квітня «Енергоатом» оголосив про проведення громадських слухань щодо продовження терміну експлуатації енергоблоку № 3 РАЕС⁷³. За результатами першого етапу слухань, населення регіону підтримало намір підприємства продовжити термін експлуатації енергоблоку⁷⁴.

НАЕК "Енергоатом" і страхова компанія "ПРОСТО-страхування" від імені Ядерного страхового пулу України (ЯСПУ) 16 квітня уклали договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності за ядерну шкоду вартістю 193,84 млн грн (5,07 млн спеціальних прав запозичення). Договір набуває чинності з 29 квітня і діє протягом року - до 28 квітня 2019 року⁷⁵.

На Южно-Українській АЕС 17 квітня стартувала пре-місія експертів МАГАТЕ в рамках місії SALTO - позабюджетної програми з перевірки аспектів безпеки довгострокової експлуатації енергоблоків. До команди місії SALTO увійшли експерти з Австрії, Чехії, Болгарії, Аргентини, Індії та Великої Британії. У якості спостерігачів запрошено фахівців з Аргентини, Швеції, Китаю та Південної Африки⁷⁶. Експерти МАГАТЕ передали проект звіту з підсумками підсумки перевірки енергоблоку №3 у контексті продовження строку його експлуатації (ПСЕ) керівництву ЮУАЕС і представнику ДІЯРУ. Фінальний документ буде надано в червні⁷⁷.

23 квітня на Запорізькій АЕС розпочала роботу команда експертів ВАО АЕС в рамках повторної партнерської перевірки за підсумками візиту в 2016 році⁷⁸. Перевірка тривала з 23 по 27 квітня. Команда експертів переконалася в тому, що Запорізька АЕС з високим ступенем відповідальності відноситься до вдосконалення всіх сторін своєї діяльності, що дозволяє підтримувати ще більш високий рівень безпеки і в подальшому вдосконалювати роботу станції⁷⁹.

Ст.342, Глава 1, Розділ V Угоди про асоціацію Україна- ЄС, Співпраця в атомній сфері Співробітництво спрямовується на вирішення проблем, що виникли внаслідок Чорнобильської катастрофи, а також зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС

4 квітня у ході установчої наради в рамках інформаційної кампанії щодо амністії покинутих джерел іонізуючого випромінювання профільні органи виконавчої влади та установи відпрацювали взаємодію у разі виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу та обговорили необхідні зміни до законодавства для ефективної її реалізації⁸⁰.

---

⁷² <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53733-na-hmelnitskyi-aes-proyishla-nspektcyina-perevrka-derjatomregulyuvannya-ta-dnttc-yarb/>

⁷³ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53738-raes-zaproschu-na-gromadsk-sluhannya-schodo-prodovjennya-termnu-ekspluatatc-energobloku/>

⁷⁴ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53748-gromadskst-zoni-sposterejennya-raes-pdtrimu-prodovjennya-termnu-ekspluatatc-energobloku/>

⁷⁵ <http://www.ukrudprom.com/news/Energoatom-zastrahoval-otvetstvennost-za-yaderniy-uschherb-za-19.html>

⁷⁶ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53751-na-yuaaes-prohodit-premsya-ekspertv-magate-v-ramkakh-ms-salto-z-perevrki-aspektv-bezpeki-dovgostrokovo-ekspluatatc-energoblokv/>

⁷⁷ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53780-na-yuaaes-zavershilasya-poperednya-msya-ekspertv-magate-v-ramkakh-ms-salto/>

⁷⁸ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53765-na-zaporzkyi-aes-rozpochala-robotu-povtorna-partnerska-perevrka-vao-aes/>

⁷⁹ <http://www.energoatom.kiev.ua/ua/press/nngc/53791-na-zaporzkyi-aes-zavershena-povtorna-partnerska-perevrka-vao-aes/>

⁸⁰ <http://dazv.gov.ua/novini-ta-media/vsi-novyny/rozpochato-mizhvidomchu-vzaemodiyu-v-ramkakh-informatsijnoi-kampaniji-programi-amnistiji-pokinutikh-div.html>

Електроенергетика та ядерна безпека

---

7 квітня прес-служба ДАЗВ оголосила, що Україна та Литва поглиблюють співпрацю та обмін досвідом у сфері зняття АЕС з експлуатації, поводження з РАВ, а також повторного використання електропередавальних потужностей при АЕС⁸¹.

Чорнобильська АЕС після вдалих випробувань вагона-контейнера ТК-700 отримала від Держатомрегулювання сертифікат, який засвідчив, що пакувальний комплект відповідає вимогам ядерної та радіаційної безпеки і зможе під час експлуатації вагона-контейнера забезпечити безпечне перевезення радіоактивних матеріалів⁸².

16 квітня на засіданні Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи було розглянуто звіт Рахункової палати України щодо діяльності ДСП «ЧАЕС». Зокрема, результати проведеного РПУ аудиту засвідчили, що усі суми – як від державного бюджетного цільового фінансування, так і від міжнародної технічної допомоги – повною мірою показані у звітності ДСП «ЧАЕС»⁸³.

16 квітня прес-служба ДАЗВ повідомила, що Чорнобильська АЕС підійшла до фінального етапу введення в експлуатацію заводу з переробки рідких радіоактивних відходів – отримано ліцензію Державної архітектурно-будівельної інспекції, яка підтверджує приведення об'єкта до чинних будівельних норм та вимог⁸⁴.

26 квітня, у 32-і роковини аварії на Чорнобильській атомній електростанції, відбулась церемонія вшанування пам'яті героїв-ліквідаторів, які віддали життя у боротьбі з наслідками аварії на четвертому енергоблоці ЧАЕС.⁸⁵

Що стосується законотворчої діяльності, то 12 квітня Уряд схвалив проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення території спеціального промислового використання», яким передбачено виділення навколо Чорнобильської АЕС території спеціального промислового використання, що зараз має умовну назву «десятка». Наразі законопроект готується до внесення на розгляд Верховної Ради України⁸⁶.

17 квітня Верховною Радою України було прийнято за основу законопроекти:

- № 6089 про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення законодавства з питань поводження з радіоактивними відходами. Законопроектом передбачено приведення української класифікації РАВ у відповідність до Міжнародних стандартів у сфері ядерної безпеки МАГАТЕ⁸⁷;
- № 6624 про внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему. Прийняття законопроекту дозволить затвердити єдиний документ щодо визначення

---

⁸¹<http://dazv.gov.ua/novini-ta-media/vsi-novyny/ukrajina-ta-litva-pogliblyuyut-spivpratsyu-shchodo-znyattya-aes-z-ekspluatatsiji-povodzhennya-z-rav-ta-rozbudovi-alternativnikh-dzherel-energetiki.html>

⁸²<http://dazv.gov.ua/novini-ta-media/vsi-novyny/chaes-otrimala-vid-derzhatomregulyuvannya-sertifikat-vidpovidnosti-na-skladovu-chastinu-vagona-kontejnera-svyap-2.html>

⁸³ <http://dazv.gov.ua/novini-ta-media/vsi-novyny/rakhunkova-palata-ukrajini-vvazhae-vnutrishne-seredovishche-stvorene-na-chaes-nadiijnim.html>

⁸⁴ <http://dazv.gov.ua/novini-ta-media/vsi-novyny/zavod-z-pererobki-ridkikh-rav-gotovij-do-ekspluatatsiji.html>

⁸⁵ <http://www.president.gov.ua/news/u-32-i-rokovini-chornobilskoyi-katastrofi-vidbulos-vshanuvan-47146>

⁸⁶ <http://dazv.gov.ua/novini-ta-media/vsi-novyny/uryad-skhaliv-proekt-zakonu-yakij-peredbachae-vidilennya-navkolo-chaes-teritoriji-spetsialnogo-promislovogo-vikoristannya.html>

⁸⁷ <http://dazv.gov.ua/novini-ta-media/vsi-novyny/verkhovna-rada-ukrajini-prijnyala-u-pershomu-chitanni-za-osnovu-zakonoproekt-shchodo-zmini-klasifikatsiji-rav.html>

Електроенергетика та ядерна безпека

діяльності зі зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта «Укриття» на екологічно безпечну систему і бюджетного фінансування цієї діяльності до 2020 року.⁸⁸

---

⁸⁸ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62101

Енергетична ефективність та соціальні питання

Квітень не став проривним місяцем з точки зору імплементації законів з «пакету енергоефективності». Хоча, судячи з відповіді Мінрегіону на запит, робота ведеться щодо усіх нормативно-правових актів, які необхідно прийняти, і лише ті з них, які мають найбільш загальний і найменш технічний характер, вже були прийняті або їх проекти принаймні опубліковані на сайтах розробників. Решта проектів знаходяться на різних етапах узгодження між заінтересованими органами. На противагу цьому, стрімкими темпами розвивається сектор ЕСКО-контрактів у бюджетній сфері, в якому належні умови були створені раніше – швидко зростає як кількість укладених контрактів, так і спільнота регіонів, які оголошують нові тендери. Також позитивним сигналом є той факт, що Держенергоефективності почало розробку технічних регламентів з екодизайну, які є факультативними з точки зору виконання Угоди про асоціацію. Певні позитивні кроки робить уряд й у реформуванні системи соціального захисту вразливих споживачів енергії, хоча до остаточного успіху у цьому напрямку ще дуже далеко.

Директива 2012/27/ЄС про енергоефективність

За даними Держенергоефективності, проект закону «Про енергетичну ефективність» після отриманих зауважень та пропозицій від заінтересованих органів виконавчої влади було направлено до Мінрегіону на погодження. Агентство не є суб'єктом законодавчої ініціативи, тому, відповідно до Регламенту КМУ, після погодження керівником органу влади, що координує Держенергоефективності, проект закону надсилається до заінтересованих органів влади та громадських інституцій для остаточного узгодження спірних положень проекту. Згідно з інформацією Мінрегіону, зазначений проект перебував на узгодженні у юридичному департаменті міністерства, після чого мав бути направлений на повторне погодження. Однак, станом на кінець квітня офіційної інформації щодо оприлюдненого оновленого проекту Закону на сайтах згаданих відомств не було.

Енергетичні аудити та системи енергетичного менеджменту (Стаття 8)

За результатами обговорення механізмів фінансової підтримки підприємств, які планують проводити енергоефективні заходи, було запропоновано запроваджувати систему енергоменеджменту та проведення енергомодернізації промислових об'єктів. Водночас, за інформацією банків, їх установи вже кредитують енергоефективні заходи для підприємств під 6% річних в іноземній валюті та 17-22% річних у національній валюті, а також готові співпрацювати в рамках розробки механізму.⁸⁹

Така співпраця передбачає розробку механізму надання відшкодування підприємствам частини кредитів, залучених на енергоефективні заходи. В свою чергу, в рамках інструменту буде визначено перелік енергоефективних заходів, на які буде надаватись державна підтримка; мінімальні рівні скорочення споживання енергії та суми відшкодування; вимоги до підприємств, наприклад, наявність системи енергоменеджменту та беззбиткова господарська діяльність⁹⁰.

Облік (Стаття 9)

Розроблення нормативно-правових актів, спрямованих на реалізацію законів «енергоефективного пакету» продовжує відбуватися досить повільно та непрозоро. Зокрема, проекти актів або взагалі не публікуються, або публікуються невчасно, засідання робочих груп з їх розроблення проходять без участі всіх членів груп, а також вже порушуються терміни прийняття значної кількості актів, визначених законом «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання».

Відповідно до графіку засідань Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування та ЖКГ, 4 квітня відбулося засідання, під час якого заступник Міністра регіонального розвитку,

---

⁸⁹ <http://sae.gov.ua/uk/events/previews/2261>

⁹⁰ <http://sae.gov.ua/uk/news/2319>

Енергетична ефективність та соціальні питання

будівництва та житлово-комунального господарств України Е.Кругляк мав доповісти про стан проходження розроблення нормативно-правових актів на виконання законів України «Про комерційний облік теплової енергії на водопостачання» та «Про житлово-комунальні послуги»⁹¹⁹². Під час засідання було оприлюднено лише цифри щодо кількості розроблених та поданих на затвердження актів, а також зазначено, що один із проектів розміщено на сайті профільної асоціації підприємств теплокомуненерго. На думку експертів проекту, це є прямим порушенням Регламенту Кабінету Міністрів, адже проект акта, розробником якого відповідно до закону є центральний орган виконавчої влади, повинен бути розміщений на сайті саме розробника акта (Мінрегіону). Крім того, зважаючи на той факт, що під час засідання Комітету не було очевидно зрозумілим, які та скільки саме актів були вже розроблені на виконання Закону, Громадянська мережа ОПОРА звернулася офіційно до Мінрегіону щодо надання інформації про стан розроблення підзаконних актів.

Згідно з інформацією Мінрегіону, на сьогодні низка проектів розроблені та перебувають на погодженні або в структурних підрозділах міністерства, або у заінтересованих органах виконавчої влади.

Зважаючи на значний обсяг проектів, які необхідно розробити на виконання закону про комерційний облік теплової енергії та гарячого водопостачання, а також закону про житлово-комунальні послуги, Уряд розробив Плани організації підготовки проектів актів для реалізації вказаних законів, відповідно 9 вересня 2017 року та 14 березня 2018 року. Згідно з інформацією, наданою на запит Громадянської мережі ОПОРА, станом на квітень 2018 року Мінрегіон веде роботу над такими проектами постанов Кабінету Міністрів України (інформація про стан їх розробки):

- ✓ «Про затвердження Правил надання послуг з управління багатоквартирним будинком та Типового договору про надання послуг з управління багатоквартирного будинку» - направлено на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади;
- ✓ «Про затвердження Правил надання послуг з постачання теплової енергії та Типового(их) договору(ів) про надання послуг з постачання теплової енергії» - *розроблено та опрацьовується структурними підрозділами Мінрегіону;*
- ✓ «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання, Правил надання послуг з централізованого водовідведення та типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання, про надання послуг централізованого водовідведення» - *на підписі у Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г. Зубка з метою подання на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади;*
- ✓ «Про затвердження Порядку перевірки відповідності якості надання комунальних послуг та послуг з управління багатоквартирним будинком параметрам, передбаченим договором про надання відповідних послуг» - *розроблено та погоджується структурними підрозділами Мінрегіону;*
- ✓ «Про затвердження Порядку здійснення професійної атестації управителів за фахом «менеджер (управитель) житлового будинку (групи будинків)» та критеріїв, яким мають відповідати підприємства, установи, організації, що здійснюють професійну атестацію» - *розроблено та опрацьовується структурними підрозділами Мінрегіону;*
- ✓ «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11.10.2002 № 1521 Про реалізацію Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» - *розроблено та погоджується Юридичним департаментом Мінрегіону;*
- ✓ «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 16.06.2005 № 481 «Про затвердження Порядку встановлення тимчасових норм споживання, нормативів якості та режимів надання житлово-комунальних послуг» - *розроблено проект акта;*

---

⁹¹ <http://kombud.rada.gov.ua/uploads/documents/29243.pdf>

⁹² <http://kombud.rada.gov.ua/kombud/doccatalog/document?id=54716>

Енергетична ефективність та соціальні питання

- ✓ «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 1 червня 2011 р. № 869 щодо формування тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» - *розроблено та погоджується Юридичним департаментом Мінрегіону;*
- ✓ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо формування тарифів на теплову енергію та комунальні послуги» - *розроблено та погоджується Юридичним департаментом Мінрегіону;*
- ✓ «Про встановлення граничного розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам багатоквартирних будинків за індивідуальними договорами»⁹³ - *направлено на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади;*
- ✓ «Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 13 листопада 2013 р. № 860» - *отримано висновок Мін'юсту;*
- ✓ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України (від 26.07.2006 № 1010 «Про затвердження Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів» щодо послуги з поводження з побутовими відходами; від 10.12.2008 № 1070 «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів» щодо затвердження правил та типового договору про надання послуги з поводження з побутовими відходами; від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» щодо порядку проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів та затвердження типового договору між ОМС та виконавцем послуги з поводження з побутовими відходами) - *розроблено та погоджується Юридичним департаментом Мінрегіону;*
- ✓ «Про затвердження Порядку інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги з обґрунтуванням такої необхідності» - *направлено на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади.*
- ✓ «Про затвердження Порядку інформування оператором зовнішніх інженерних мереж власників (співвласників) будівлі про намір встановлення вузла комерційного обліку» - *проект акта внесено до Кабінету Міністрів України;*
- ✓ «Про затвердження порядку перерахування виконавцем комунальної послуги оператору зовнішніх інженерних мереж внесків за встановлення вузлів комерційного обліку» - *проект акта внесено до Кабінету Міністрів України;*
- ✓ «Про затвердження порядку визначення технічної можливості встановлення вузлів розподільного обліку теплової енергії та економічної доцільності встановлення приладів-розподільувачів теплової енергії» - *проект акта внесено до Кабінету Міністрів України;*
- ✓ «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу стану оснащення вузлами комерційного обліку та обміну інформацією між Держенергоефективності та Держпродспоживслужбою щодо порушення вимог законодавства в частині відповідності засобів вимірювальної техніки вузлів комерційного обліку технічним регламентам, строків їх встановлення або заміни» - *проект акта внесено до Кабінету Міністрів України;*
- ✓ «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 409» - *повернуто Кабінетом Міністрів України для врегулювання розбіжностей висловлених Мінфіном, Мінсоцполітики та Мін'юстом;*
- ✓ «Про внесення змін до Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну повірку, обслуговування та ремонт» - *направлено на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади.*

---

⁹³ <https://bit.ly/2KU5t8q>

Енергетична ефективність та соціальні питання

Проекти наказів Мінрегіону:

- ✓ «Про затвердження порядку оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку» - *направлено на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади;*
- ✓ «Про затвердження Порядку оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами-розподільвачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку» - *направлено на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади;*
- ✓ проект наказу Мінрегіону «Про затвердження порядку прийняття приладу обліку на абонентський облік» - *розроблено;*
- ✓ проект наказу Мінрегіону «Про затвердження Методики розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг» - *розроблено;*
- ✓ «Про затвердження Методики визначення розміру внесків за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку та їх розподілу між споживачами комунальних послуг та власниками (співвласниками) приміщень, обладнаних індивідуальними системами опалення та/або гарячого водопостачання» - *направлено на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади;*
- ✓ «Про затвердження обов'язкового переліку послуг, витрати на які включаються до складу витрат на утримання багатоквартирного будинку та прибудинкової території»;
- ✓ «Про затвердження переліку технічної документації на багатоквартирний будинок»;
- ✓ «Про затвердження порядку обслуговування внутрішньобудинкових систем тепlopостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води».

Варто зазначити, що розроблений проект постанови Уряду «Про затвердження Правил надання послуги з управління багатоквартирним будинком та Типового договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком»⁹⁴, як і проект наказу Мінрегіону «Про затвердження Методики визначення розміру внесків за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку та їх розподілу між споживачами комунальних послуг, власниками (співвласниками) приміщень, обладнаних індивідуальними системами опалення та/або гарячого водопостачання» (доопрацьована редакція), були представлені для громадського обговорення на сайті відомства⁹⁵, у той час як решта розроблених документів не оприлюднюються, як того вимагає регламент Кабінету Міністрів у частині погодження проектів рішень Уряду чи міністерств та відомств.

Ринок енергосервісу (Стаття 18)

На початку квітня Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України прозвітувало про те, що після запуску ЕСКО-модулю у Системі публічних електронних закупівель «PROZORRO» у жовтні 2017 року загалом було оголошено 348 тендерів на постачання послуг з енергомодернізації бюджетних установ. З цієї кількості, 172 аукціони були успішно проведені, і 37 енергосервісних угод були підписані на загальну суму приблизно 40 млн грн⁹⁶. Очільник профільного агентства очікує, що до кінця року кількість підписаних контрактів досягне 200, а розмір новоствореного ринку лише щодо будівель бюджетних установ та організацій, за його оцінкою, становить до 8 млрд євро⁹⁷.

---

⁹⁴ <https://bit.ly/2jdJLzq>

⁹⁵ <https://bit.ly/2I6gOEI>

⁹⁶ <http://saee.gov.ua/uk/news/2284>

⁹⁷ <http://saee.gov.ua/uk/news/2336>

Енергетична ефективність та соціальні питання

Знаковою подією стало підписання між Держенергоефективності та Міністерством освіти і науки (МОН) Меморандуму про партнерство щодо запровадження енергосервісу для модернізації об'єктів, підпорядкованих МОН⁹⁸. На сьогодні вже 14 університетів надали до Агентства дані щодо 150 потенційних ЕСКО-об'єктів, які опубліковані на офіційному сайті відомства, а 40 об'єктами вже зацікавлені інвестори. Крім того, було підписано відповідні Меморандуми про співпрацю у питаннях ЕСКО між Держенергоефективності та Державним агентством водних ресурсів України, Держпродспоживслужби та Держстатом.

Протягом квітня була оновлена та доповнена база будівель держустанов, які потребують термомодернізації та можуть зацікавити ЕСКО-інвесторів. Наразі ця база налічує 14 399 об'єктів та загалом 76 257 бюджетних установ⁹⁹. Важливо, що структура бази даних була допрацьована – наразі у двох окремих таблицях міститься інформація про бюджетні установи органів місцевої влади і центральних органів влади. Державні установи, зокрема центральні органи виконавчої влади вже подали пропозиції щодо 42 установ, де необхідно впроваджувати ЕСКО.

Умови, створені для заохочення закупівлі енергосервісних послуг на місцевому рівні, призводять до вражаючої кількості тендерів, що оголошуються. Так, Хмельницька міська рада затвердила істотні умови 5 договорів із середньою ціною у 500 тис грн та очікуваною економією енергоресурсів на рівні 21,5 %¹⁰⁰. Миколаївська міська рада займає 2 місце в Україні за темпами залучення ЕСКО-інвесторів для підвищення енергоефективності бюджетної сфери із 26-ма затвердженими контрактами. Натомість Київська міська рада затвердила 49 енергосервісних договорів для впровадження заходів з енергоефективності у бюджетних установах¹⁰¹, де передбачається впроваджувати у дитячих садочках, школах та різних спеціалізованих навчальних закладах Оболонського, Святошинського, Солом'янського, Деснянського та Дарницького районів міста. Зокрема, встановлення індивідуальних теплових пунктів (ІТП) та модернізація системи автоматичного регулювання теплового потоку. Строк дії більшості договорів становитиме 5,5 - 6,5 років. Очікувана економія енергоспоживання складе не менше 20%¹⁰². Крім того, 11 закладів освіти у Сумах будуть впроваджувати енергоефективні заходи, результати яких мають скласти до 35% зменшення енергоспоживання, а загальна вартість ЕСКО-контракту складе в середньому 1 млн грн. для дошкільних закладів та 1,5 млн грн. для шкіл. На таких об'єктах бюджетної сфери заплановано встановлення індивідуальних теплових пунктів з онлайн-управлінням і моніторингом¹⁰³.

Стрімкий розвиток сфери ЕСКО контрактів в Україні привернув увагу й міжнародних фінансових інституцій – починаючи з лютого 2018 року офіси ЄБРР почали закупівлю товарів та послуг для здійснення енергетичної модернізації низки бюджетних установ у Кременчузі Полтавської області, а через значний інтерес вітчизняних та зарубіжних компаній та розмір фінансового ресурсу (кредитна програма передбачає кредитування у сукупному розмірі до 100 млн євро), 28 березня 2018 року ЄБРР оголосив умови для проходження потенційними учасниками попередньої кваліфікації для розширення цієї діяльності.¹⁰⁴

Національний фонд енергоефективності, фінансування і технічна підтримка (Стаття 20)

Протягом квітня жодні нормативно-правові акти стосовно Фонду енергоефективності чи проекти таких актів не були прийняті або опубліковані для громадського обговорення. Втім, відбулися інші важливі події, що прискорять початок його функціонування – була підписана Фінансова угода між Україною та

---

⁹⁸ <http://saee.gov.ua/uk/news/2338>

⁹⁹ http://saee.gov.ua/sites/default/files/docs/ESCO_objects_24_04_2018.xlsx

¹⁰⁰ <http://saee.gov.ua/uk/news/2323>

¹⁰¹ <http://saee.gov.ua/uk/news/2321>

¹⁰² <http://saee.gov.ua/uk/news/2317>

¹⁰³ <http://saee.gov.ua/uk/news/2294>

¹⁰⁴ <http://www.minregion.gov.ua/press/news/yebrr-nadaye-krediti-na-esko-proekti-pidvishhennya-energoefektivnosti-gromadskih-budivel/>

Енергетична ефективність та соціальні питання

ЄС (програма EE4U) щодо надання 50 млн євро безповоротного фінансування проектів Фонду та підписання у Вашингтоні угоди між Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC, входить до системи світового банку), Європейським Союзом та урядом Німеччини про створення спеціального Мультидонорського фонду для співфінансування Фонду енергоефективності¹⁰⁵. Як зазначив віцепрем'єр Г.Зубко, саме ці домовленості забезпечують надійну фінансову та політичну підтримку на майбутні п'ять років¹⁰⁶. Крім того, як зазначають у Мінрегіоні, співфінансування здійснюватиметься з Мультидонорського фонду, який разом з українським фондом надаватиме гранти на заходи з енергоефективності. В підписаній угоді з ЄС важлива саме не фінансова, а технічна частина.

На сьогодні ведуться перемовини щодо надання додаткових 50 млн євро, що автоматично збільшить програму підтримки ЄС до 100 млн євро. Водночас, важливо пам'ятати, що відповідно до закону, Фонд може фінансуватися за рахунок іноземних джерел не більше ніж на 50%, а бюджетом України на роботу Фонду у 2016 році передбачено 1,6 млрд грн, що приблизно дорівнює еквіваленту 50 млн євро.

Не зважаючи на ці серйозні кроки із забезпечення фінансування Фонду, станом на сьогодні Фонд енергоефективності не є зареєстрованою юридичною особою, тому очікування щодо запуску його роботи у цьому році можуть виявитися передчасними.

Громадянська мережа ОПОРА звернулася до Мінрегіону з офіційним запитом про стан реалізації положень Закону про Фонд енергоефективності щодо прийняття необхідних нормативно-правових актів. У своїй відповіді міністерство повідомило про такий статус виконання Плану організації підготовки проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації Закону України «Про Фонд енергоефективності», прийнятого 9 серпня 2017 року:

Прийняті постанови Кабінету Міністрів України:

- ✓ від 20.12.2017 № 1099 «Про утворення державної установи «Фонд енергоефективності»;
- ✓ від 28.02.2018 № 149 «Про затвердження Методики розрахунку економії енергії в результаті реалізації заходів з енергоефективності, які фінансуються державною установою «Фонд енергоефективності»;
- ✓ від 28.02.2018 № 142 «Про затвердження Положення про Наглядову раду державної установи «Фонд енергоефективності»;
- ✓ «Про затвердження Типової форми договору з незалежним членом Наглядової ради державної установи «Фонд енергоефективності»;
- ✓ від 28.02.2018 № 138 «Про вимоги щодо професійної компетенції та ділової репутації посадових осіб державної установи «Фонд енергоефективності»;
- ✓ від 20.12.2017 № 1102 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для функціонування Фонду енергоефективності»;
- ✓ розпорядження від 28.02.2018 № 138-р «Про схвалення основних напрямів діяльності Державної установи «Фонд енергоефективності».

Проекти постанов Кабінету Міністрів України:

- ✓ «Про затвердження Порядку обрання, призначення, звільнення членів Наглядової ради державної установи «Фонд енергоефективності» - проект акта готується для подання до Кабінету Міністрів України;
- ✓ «Про затвердження Порядку визначення розміру економії видатків на фінансування житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот" - направлено на погодження до заінтересованих центральних органів виконавчої влади;

---

¹⁰⁵ <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/242-2018-%D1%80>

¹⁰⁶ <https://bit.ly/2wpZwg5>

Енергетична ефективність та соціальні питання

- ✓ «Про збільшення статутного капіталу державної установи "Фонд енергоефективності" та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 р. № 1099» - надіслано до Мін'юсту для проведення правової експертизи.

Незважаючи на той факт, що Урядом ще 14 березня було прийнято відповідне рішення про продовження програми «теплі кредити», фактичне надання коштів банкам-партнерам розпочалося лише в кінці квітня. Причиною затримки стала неготовність Міністерства фінансів затвердити відповідний наказ про зміни до бюджетної програми. Фактична видача кредитів відновилася лише 18 квітня. Показовим для ілюстрації популярності «тепліх кредитів» є той факт, що, за повідомленням Держенергоефективності, протягом перших трьох днів відновленого фінансування, населення та ОСББ сумарно залучили 270 кредитів на 23 млн грн¹⁰⁷. Також, окрім Урядової програми, ОСББ мають можливість зменшувати фінансове навантаження щодо сплати кредитів шляхом залучення коштів з місцевих бюджетів у рамках місцевих програм, яких на сьогодні прийнято 128¹⁰⁸.

Директива 2010/31/ЄС щодо енергетичної ефективності будівель

Відповідно до інформації, що була надана Мінрегіоном на запит Громадської мережі «ОПОРА», відповідно до схваленого 9 серпня 2017 року Плану організації підготовки проектів актів, обхідних для забезпечення реалізації Закону України «Про енергетичну ефективність будівель», профільне міністерство фіксує такий прогрес:

Прийнята постанова Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 № 265 «Про встановлення Переліку промислового та сільськогосподарського призначення, об'єктів енергетики, транспорту, зв'язку та оборони, складських приміщень, на які не поширюються мінімальні вимоги до енергетичної ефективності будівель та які не підлягають сертифікації енергетичної ефективності будівель».¹⁰⁹

Проекти постанов Кабінету Міністрів України (стан їх погодження):

- ✓ «Про затвердження Порядку набуття статусу саморегульованої організації у сфері енергетичної ефективності та про затвердження примірного статуту саморегульованої організації у сфері енергетичної ефективності» - *готується для подання до Кабінету Міністрів України;*
- ✓ «Про затвердження Порядку обміну інформацією між центральними органами виконавчої влади, атестаційними комісіями в процесі проведення незалежного моніторингу, професійної атестації та ведення баз даних сертифікатів, фахівців та звітів» - *готується для подання до Кабінету Міністрів України;*
- ✓ «Про затвердження Порядку проведення професійної атестації осіб, які мають намір провадити діяльність із сертифікації енергетичної ефективності та обстеження інженерних систем» - *готується для подання до Кабінету Міністрів України.*

Прийнятий наказ Мінрегіону від 06.10.2017 № 267 «Про визначення будівель, які часто відвідуються громадянами» зареєстрований в Мін'юсті від 31.10.2017 № 1329/31197.

Проекти наказів Мінрегіону:

- ✓ «Про затвердження Порядку ведення баз даних звітів про результати обстеження інженерних систем, атестованих енергоаудиторів та фахівців з обстеження інженерних систем, енергетичних сертифікатів» - *подано до Мін'юсту на державну реєстрацію;*
- ✓ «Про затвердження Порядку незалежного моніторингу енергетичних сертифікатів» - *готується для подання до Мін'юсту на державну реєстрацію;*
- ✓ «Про затвердження Методики розрахунку мінімальних вимог та економічно доцільного рівня енергетичної ефективності будівель» - *розробляється, наказом Мінрегіону від 08.09.2017 №*

---

¹⁰⁷ <http://sae.gov.ua/uk/news/2327>

¹⁰⁸ <http://sae.gov.ua/uk/programs/map>

¹⁰⁹ <http://www.minregion.gov.ua/press/news/uryad-zatverdiv-perelik-budivel-yaki-ne-pidlygayut-obov-yazkoviy-sertifikatsiyi-energoefektivnosti-minregion/>

Енергетична ефективність та соціальні питання

---

296 розроблення проекту акта внесено до переліку наукових і науково-технічних розробок на 2018 рік;

- ✓ 5) «Про затвердження Методики розрахунку мінімальних вимог та економічно доцільного рівня енергетичної ефективності будівель» - розробляється, наказом Мінрегіону від 08.09.2017 № 296 розроблення проекту акта внесено до переліку наукових і науково-технічних розробок на 2018 рік;
- ✓ «Про затвердження Порядку використання програмного забезпечення для визначення енергетичної ефективності будівель» - розробляється, наказом Мінрегіону від 08.09.2017 № 296 розроблення проекту акта внесено до переліку наукових і науково-технічних розробок на 2018 рік;
- ✓ «Про затвердження Порядку проведення сертифікації енергетичної ефективності, форми енергетичного сертифіката» - розробляється, наказом Мінрегіону від 08.09.2017 № 296 розроблення проекту акта внесено до переліку наукових і науково-технічних розробок на 2018 рік;
- ✓ «Про затвердження Порядку рецензування звітів про обстеження інженерних систем» - розробляється, наказом Мінрегіону від 08.09.2017 № 296 розроблення проекту акта внесено до переліку наукових і науково-технічних розробок на 2018 рік;
- ✓ «Про затвердження Методики обстеження інженерних систем, форми звіту про обстеження та періодичності обстеження» - розробляється, наказом Мінрегіону від 08.09.2017 № 296 розроблення проекту акта внесено до переліку наукових і науково-технічних розробок на 2018 рік;
- ✓ «Про затвердження Порядку незалежного моніторингу звітів про результати обстеження інженерних систем» - розробляється, наказом Мінрегіону від 08.09.2017 № 296 розроблення проекту акта внесено до переліку наукових і науково-технічних розробок на 2018 рік.

Крім того, на виконання положень Директиви 2010/31/ЄС щодо обов'язковості принаймні мінімальних показників енергетичної ефективності для усіх нових будинків, наприкінці квітня Мінрегіон запропонував внесення змін до двох державних будівельних нормативів – ДБН В.2.2-3:201X «Будинки і споруди. Заклади освіти» та ДБН В.2.2-4:201X «Будинки і споруди. Заклади дошкільної освіти»¹¹⁰.

Директива 2010/30/ЄС про вказування за допомогою маркування та стандартної інформації про товар обсягів споживання та інших ресурсів енергоспоживчими продуктами

Протягом квітня на сайті Держенергоефективності до громадського обговорення були винесені три документи – проект наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державного комітету України з енергозбереження від 28.10.2003 № 118», а також два проекти технічних регламентів щодо встановлення вимог до екодизайну для простих приймачів цифрового телебачення та для споживання електроенергії зовнішніми джерелами живлення в режимі без навантаження та їх середнього коефіцієнта корисної дії в активному режимі. Проект першого акту, скасовуючи застаріле регулювання, приводить регуляторне середовище у відповідність із Директивою 2010/30/ЄС. Проекти технічних регламентів же імплементують, відповідно, Регламент Комісії (ЄС) № 107/2009 від 4 лютого 2009 р. про виконання Директиви 2005/32/ЄС Європейського Парламенту і Ради стосовно вимог екодизайну для споживання електроенергії для простих декодерів та Регламент Комісії (ЄС) № 278/2009 від 6 квітня 2009 р. про виконання Директиви 2005/32/ЄС Європейського Парламенту і Ради стосовно вимог екодизайну для споживання електроенергії в режимі без навантаження і середнього

---

¹¹⁰ <http://www.minregion.gov.ua/press/news/v-ukrayini-vsi-shkoli-ta-ditsadki-obov-yazkovo-budut-energoefektivnimi-partshaladze/>

Енергетична ефективність та соціальні питання

активного коефіцієнта корисної дії зовнішніх джерел живлення, що не входять до *acqui communautaire* Енергетичного Співтовариства і, відповідно, є факультативними для імплементації з точки зору Угоди про асоціацію з ЄС.

Соціальні питання

27 квітня Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 329, якою затвердив новий порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива¹¹¹. Головна мета цього кроку – підвищення адресності й ефективності програми житлових субсидій, отримувачами яких наразі є 6,5 млн. домогосподарств, і хоча новації безпосередньо не передбачають перехід до монетизації субсидій індивідуальним отримувачам, вони створюють належні умови для такого переходу у майбутньому.

Так, тепер при визначенні права на субсидію та обчисленні доходів при розрахунку субсидії у складі домогосподарства враховуються також члени родини особи із складу домогосподарства. Іншими словами, якщо чоловік/дружина особи із складу домогосподарства зареєстровані за іншою адресою, їхнє майно, транспортні засоби та доходи також враховуються при призначенні субсидії. Також, уряд вирішив позбавити права на субсидію домогосподарства, які кваліфікуються по таким критеріям:

- ✓ якщо загальна площа квартири перевищує 120 кв.м, а житлового будинку - 200 кв.м.;
- ✓ якщо будь-хто із складу д/г або член сім'ї особи із складу д/г має у своєму володінні транспортний засіб, з дати випуску якого минуло менше п'яти років (крім мопедів);
- ✓ у складі д/г або у складі сім'ї члена д/г є особи, що досягли 18-річного віку, і у них відсутні доходи, або середньомісячний сукупний дохід менший, ніж розмір мінімальної заробітної плати, або вони не сплатили ЄСВ у розмірі, не меншому ніж мінімальний, сумарно протягом трьох місяців періоду за який враховуються доходи;
- ✓ будь-хто зі складу д/г або член сім'ї особи із складу д/г протягом 12 місяців перед призначенням житлової субсидії здійснив купівлю або оплатив послуги на суму, яка перевищує 50 тис. гривень;
- ✓ органом соціального захисту отримано інформацію про наявність простроченої понад два місяці заборгованості з оплати ЖКП, витрат на УББ, загальна сума якої перевищує 20 неоподатковуваних мінімумів доходів (НМД) громадян на день звернення за призначенням житлової субсидії;
- ✓ органом соціального захисту отримано інформацію про наявність у д/г, що одержувало житлову субсидію у попередньому сезоні, простроченої понад два місяці заборгованості з оплати обов'язкової частки платежу загальна сума якої перевищує 20 НМД громадян на день призначення житлової субсидії на наступний опалювальний (неопалювальний) сезон.

Разом з тим, житлову субсидію може бути призначено за рішенням відповідної місцевої комісії, виходячи з конкретних обставин, що склалися. Рішення про призначення (відмову в призначенні) житлової субсидії приймається комісією на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства. Житлову субсидію за рішенням комісії не може бути призначено у разі, коли у особи відсутні доходи або доходи менші від МНД, і така особа перебувала за кордоном сукупно більше 60 днів протягом періоду, за який враховуються доходи для призначення житлової субсидії.

Житлові субсидії непрацевдатним непрацюючим особам, які проживають самі, можуть призначатися за рішеннями комісії на норму, яка перевищує встановлену законодавством соціальну норму житла. Комісія має право призначити житлову субсидію на загальну площу житла з урахуванням понаднормової площі, яка не може перевищувати більш як на 30 відсотків соціальну норму житла, розраховану для домогосподарства.

¹¹¹ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-onovlyuye-programu-nadannya-subsidij-bilsh-spravedlivo-ta-adresno>

Енергетична ефективність та соціальні питання

Для розрахунку житлової субсидії враховуються доходи членів домогосподарства та членів сім'ї осіб із складу домогосподарства, які досягли 14-річного віку станом на початок періоду, за який враховуються такі доходи.

Якщо раніше працездатна особа без доходів могла отримувати субсидію, то зараз умовою призначення субсидії є наявність доходів в розмірі, не меншому ніж мінімальна заробітна плата, або сплата єдиного соціального внеску в розмірі не меншому ніж мінімальний. Це не стосується осіб, які навчаються, перебувають на обліку у службі зайнятості, отримують деякі соціальні виплати.

Житлова субсидія призначається з місяця звернення за її призначенням до дати закінчення опалювального (неопалювального) сезону і розраховується:

- ✓ на неопалювальний сезон — з 1 травня по 30 вересня;
- ✓ на опалювальний сезон — з 1 жовтня по 30 квітня.

Відтепер громадяни, яким призначено житлову субсидію, зобов'язані щомісяця сплачувати обов'язкову частку платежу. Такі зміни дадуть можливість ідентифікувати та відділити частину людей, які не є вразливими і не потребують соціального захисту, але формальні критерії (а саме низький офіційний дохід) дозволяли їм потрапляти в програму субсидій та користуватися соціальним захистом, якого вони не потребували. Це – суттєвий крок до того, щоб зробити систему субсидій більш справедливою, надати соціальний захист тим громадянам, які його справді потребують.

Сумнівним аспектом нових правил є не до кінця встановлена дефініція домогосподарства. Теоретично це чоловік, дружина та їхні неповнолітні діти, але ж може бути багато нюансів. Через це важко зрозуміти, як "працюватиме" новація про те, що враховуються доходи не лише зареєстрованих осіб, але і пов'язаних з ними. Хоча загалом норма є правильною: часто в квартирі прописувався непрацюючий чоловік з дітьми, а жінка з високими доходами лишалася окремо. Тепер будуть враховуватися доходи і дружини. Ще один незрозумілий момент — чому дохід ФОП враховується за нормативами і не беруться до уваги фактичні доходи згідно податкової декларації.

Очевидно, наступним кроком буде реальна монетизація, коли кошти субсидіанти отримуватимуть на свої банківські рахунки. Тільки ведеться дискусія — чи можна буде вільно знімати ці кошти, чи тільки використовувати для оплати комунальних послуг, а знімати — лише залишки у випадку економії.

Довкілля та відновлювані джерела енергії

Важливою подією у сфері довкілля у квітні 2018 року стало схвалення Урядом проекту Закону "Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року". Відповідний законопроект вже зареєстровано у Верховній Раді України¹¹². Документ визначає 5 стратегічних цілей для України, які стосуються поширення екологічної освіти, врахування екологічних норм під час прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України, зниження екологічних ризиків для екосистем та здоров'я громадян і розвитку державної системи природоохоронного управління. Стратегія вперше містить 30 чітких та вимірюваних індикаторів успішності її виконання.

Тим часом, у галузі відновлюваної енергетики все жвавішою стає дискусія стосовно інструментів фінансування «зелених» проектів – зокрема, наразі завершується підготовка законопроекту щодо запровадження аукціонного механізму для ВДЕ.

Директива 2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище (кодифікація) (стаття 363 УА)

18 квітня 2018 року у Комітеті Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи відбувся круглий стіл "Екологічні аспекти розвитку гідроенергетики в Україні". Круглий стіл став майданчиком для обміну думками між депутатами, енергетиками, представниками Мінприроди, екологічної громадськості, місцевих громад, науковцями. На думку Мінприроди, "Програма розвитку гідроенергетики в Україні до 2026 року, яка передбачає будівництво низки ГЕС та ГАЕС, потребує експертного обговорення та приведення у відповідність до вимог Асоціації України з ЄС."¹¹³ Зокрема, мова йде про дотримання процедури проведення оцінки впливу на довкілля.

Закон про оцінку впливу на довкілля, прийнятий у 2017 році на виконання Директиви 2011/92/ЄС, розпочав своє практичне застосування зовсім нещодавно – 18 грудня 2017 року, проте його застосування вже зазнало змін у зв'язку із змінами законодавства. За інформацією Мінприроди, 4 квітня Уряд ухвалив постанову "Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. №594 і №615". Постанова встановлює перехідний період для надкористувачів при проведенні процедури ОВД. Зокрема, у разі відсутності у надкористувача результатів оцінки впливу на довкілля (ОВД), він має до 18 червня 2018 року внести до Єдиного реєстру з ОВД відповідне повідомлення про наміри здійснити таку процедуру.¹¹⁴ Тим не менше, із офіційного веб-сайту КМУ не зрозуміло, чи документ був прийнятий.

Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище (стаття 363 УА)

4 квітня 2018 року у Мінприроди відбувся семінар із впровадження в Україні стратегічної екологічної оцінки для представників ЦОВВ, співробітників апарату Верховної Ради України.¹¹⁵ Нагадаємо, що 20 березня 2018 року Верховна Рада України ухвалила в другому читанні та в цілому Закон про стратегічну екологічну оцінку (реєстр. № 6106 від 21.02.2017 р.)¹¹⁶, який у квітні був підписаний Президентом та оприлюднений. Для його практичного втілення необхідно ще розробити та затвердити відповідну підзаконну нормативно-правову базу.

---

¹¹² http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63948

¹¹³ <https://menr.gov.ua/news/32288.html>

¹¹⁴ <https://menr.gov.ua/news/32235.html>

¹¹⁵ <https://menr.gov.ua/news/32238.html>

¹¹⁶ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61186

Довкілля та відновлювані джерела енергії

Директива 2009/147/ЄС про захист диких птахів (стаття 363 УА)

3 квітня 2018 року був прийнятий за основу проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо введення заборони на суцільну вирубку ялицево-букових лісів на гірських схилах Карпатського регіону¹¹⁷. Комітет з екополітики ВРУ повинен доопрацювати законопроект та внести на розгляд ВРУ у другому читанні.

17 квітня 2018 року ВРУ повернула на доопрацювання проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень деяких міжнародних угод та директив ЄС у сфері охорони тваринного та рослинного світу.¹¹⁸

Директива 2009/29/ЄС про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел та якою вносяться зміни до, а в подальшому скасовуються Директиви 2001/77/ЄС та 2003/30/ЄС (Стаття 338 Угоди про асоціацію)

Громадськість ознайомила з концепцією запровадження аукціонного механізму для відновлюваних джерел енергії, яку було презентовано в березні, та погоджується з потребою перегляду діючого механізму підтримки сонячної та вітрової генерації¹¹⁹: зокрема, враховуючи стрімке збільшення кількості проектів потужної сонячної генерації та технічні обмеження енергосистеми, пов'язані з балансуванням таких нових потужностей. Водночас, експерти звертають увагу на те, що при запровадженні нового механізму підтримки сонячних та вітрових електростанцій через аукціони, з метою уникнення ризиків погіршення інвестиційної привабливості сектору відновлювальної енергетики важливо врахувати певні умови. Серед основних варто виділити:

- аукціонний механізм має діяти тільки для нових «зелених» об'єктів;
- річні квоти на будівництво централізованих потужностей сонячної та вітрової енергетики мають бути регіональними;
- процедури та вимоги щодо проведення аукціонів має визначити Мінекономіки.

Всередині місяця голова Підкомітету з електроенергетики та транспортування енергії Л. Підлісецький презентував пропозиції до концепції впровадження конкурентних механізмів ціноутворення на електроенергію з ВДЕ та її оновлений варіант з їх урахуванням¹²⁰. На цьому фоні, голова НЕК «Укренерго» В. Ковальчук зазначив, що поточна модель для реалізації проектів в галузі відновлюваної енергетики («зелені» тарифи) навряд проіснує більше 2-х років¹²¹ – як через технічні, так і економічні причини. Поряд з цим він наголосив на необхідності збільшувати частку розподіленої генерації.

---

¹¹⁷ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=6749&skl=9

¹¹⁸ <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2405-19>

¹¹⁹ <http://rpr.org.ua/news/hromadskist-zaklykaje-narodnyh-deputativ-zaprovadzhuyuchy-auktsiony-dlya-rozvytku-vidnovlyuvanoi-enerhetyky-v-ukrajini-vrahuvaty-umovy-yaki-napratsyuvaly-eksperty/>

¹²⁰ <http://kompek.rada.gov.ua/fsview/73550.html>

¹²¹ <http://ecotown.com.ua/news/V-Ukrayini-potribno-zbilshuvaty-chastku-rozpodilenoj-heneratsiyi-z-VDE-Ukrenerho/>

Нафта

Протягом квітня пришвидшилася імплементація вимог Директиви 2009/119/ЄС у частині створення передумов до формування нафтових резервів і статті 280 Угоди про асоціацію в частині забезпечення прозорості надання ліцензій на розвідку, дослідження й видобування вуглеводнів. Водночас, знову зафіксовані випадки передчасного звітування органів влади про ухвалення документів у сфері користування надрами й намагання розробників обійти встановлені процедури під час підготовки нормативно-правових актів, зокрема законопроекту, що регулює використання палива з біологічними добавками. Непокоїть також відсутність прогресу в роботі над проектом Плану заходів з реалізації першого етапу Енергетичної стратегії України на період до 2035 року, зміст якого узгоджується в органах виконавчої влади вже четвертий місяць.

Директива 2009/119/ЄС стосовно накладення на держав-членів ЄС зобов'язання щодо підтримки мінімальних запасів сирої нафти та/або нафтопродуктів (ст. 338 Угоди про асоціацію)

16 квітня 2018 року на черговому засіданні Робочої групи щодо створення мінімальних запасів нафти і нафтопродуктів українські експерти підтримали проект постанови Уряду «Про затвердження Моделі формування мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів і її фінансування в Україні», розроблений Держрезервом на виконання плану заходів із виконання Угоди про асоціацію (завдання 749¹²²). Згідно з цим документом:

- мінімальні запаси нафти й нафтопродуктів мають бути створені в обсязі, представленому 90 днями середньодобового імпорту нетто (2 млн т н.е.) із співвідношенням нафти й нафтопродуктів 30:70; під нафтопродуктами розуміють автомобільний бензин і дизельне паливо у співвідношенні 38:62;
- управління запасами нафти й нафтопродуктів здійснюватиме Центральна компанія, в якій 70 % перебуватиме у власності держави, 30 % – операторів ринку;
- запаси формуватимуться з цільових відрахувань із кожного реалізованого літра бензину й дизельного палива; довгострокових позик від міжнародних фінансових організацій; укладання угод stock-tickets (до 12 %).

Учасники засідання зазначили, що побудова 1 млн куб. м додаткових резервуарів і придбання 2 млн т н.е. нафти й нафтопродуктів потребуватиме набагато більше часу, аніж це визначено планом заходів¹²³ (до 31 грудня 2019 року; завдання 753.1 і 753.2), і затвердили план підготовки законопроекту, що врегулює механізми та умови формування, зберігання, використання та оновлення резервів, у тому числі з урахуванням функціонування економіки та критичної інфраструктури в особливий період¹²⁴. Було наголошено, що під час розроблення нормативно-правових актів, необхідних для застосування розробленої Держрезервом моделі, варто врахувати особливості ведення гібридної війни з Російською Федерацією й доцільність паралельного формування гнучкого енергетичного резерву, що забезпечуватиме стійке функціонування усіх галузей національної економіки¹²⁵.

У рамках підготовки до формування мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів Держрезервом проведено окрему зустріч із президентом компанії Orlen Lietuva Міхалом Рудницькі¹²⁶.

Директива 2009/28/ЄС про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел, та якою вносяться зміни до, а в подальшому скасовуються Директиви 2001/77/ЄС та 2003/30/ЄС

4 квітня 2018 року Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки рекомендував Верховній Раді прийняти в першому читанні за основу проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку сфери виробництва рідкого

---

¹²² <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu-mizh-ukrayinoyu-z-odniyeyi-storoni-ta-yevropejskim-soyuzom-yevropejskim-spivtovaristvom-z-atomnovi-energiyi-i-yihnimi-derzhavami-chlenami-z-inshoyi-storoni>

¹²³ Там же.

¹²⁴ <https://rezerv.gov.ua/news/u-derzhrezervi-za-pidtrimki-ofisu-yes-v-ukrayini-rozpochato>

¹²⁵ <http://www.niss.gov.ua/articles/2980/>

¹²⁶ <https://rezerv.gov.ua/news/predstavniki-naftovogo-koncernu-orlen-vidvidali-derzhrezerv>

Нафта

палива з біомаси та впровадження критеріїв сталості рідкого палива з біомаси та біогазу, призначеного для використання в галузі транспорту» (реєстраційний номер 7348¹²⁷)¹²⁸.

Зазначений документ, формально внесений низкою народних депутатів, але розроблений у Держенергоефективності, раніше було відхилено Міністерством енергетики, Міністерством інфраструктури, Міністерством економіки й Державною регуляторною службою як такий, що не відповідає ключовим принципам державної регуляторної політики. У свою чергу, за висновком Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради, законопроект «потребує всебічного обґрунтування з наданням відповідних розрахунків»¹²⁹, оскільки «низький попит на паливо з біоскладником може зменшити пропонування на ринку традиційного палива, зумовивши його дефіцит».

Документом, який, за словами його розробників, спрямований на «розвиток ринку біопалива», насправді передбачається запровадження адміністративної відповідальності для суб'єктів господарювання, що виробляють та/чи імпортують для продажу на митній території України моторні палива із вмістом біокомпонентів:

- в автомобільному бензині – менше 3,4 % (енергетичних), тобто 5 % (об'ємних), у загальному річному обсязі продажу – із 1 січня 2019 року, і менше 4,8 % (енергетичних), тобто 7 % (об'ємних), – із 01 січня 2020 року;
- у дизельному паливі – менше 2,7 % (енергетичних), тобто 3 % (об'ємних), – із 01 січня 2019 року.

Організувати та здійснювати адміністрування обліку, а також контролювати вміст біокомпонентів у моторному паливі та їх відповідність критеріям сталості має здійснювати центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергозбереження, відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива (тобто Держенергоефективності, який не має для цього ані досвіду, ані спеціалістів, ані обладнання, ані фінансових ресурсів).

При цьому вимога забезпечити із 1 січня 2019 року частку в 3,4 % (енергетичних), тобто 5 % (об'ємних), біокомпонентів у загальному річному обсязі продажу автомобільного бензину є непотрібною, оскільки ця норма з 2008 року вже передбачена чинними в Україні стандартами. Що ж до вимоги з 1 січня 2020 року збільшити вміст біоетанолу й біодизелю в нафтопродуктах до, щонайменше, 4,8 % (енергетичних), то виконати її неможливо, оскільки всі виробники країн походження моторного палива, яке продають в Україні, не додають до нього понад 3,4 % (енергетичних) біокомпонентів, оскільки це не передбачено стандартами¹³⁰.

У Держенергоефективності стверджують, що запровадження адміністративної відповідальності за відсутність біоетанолу й біодизелю в нафтопродуктах, що реалізуються в Україні, спрямоване на імплементацію Директиви 2009/28/ЄС. Проте всі держави-члени ЄС гарантують збереження постачань традиційних нафтопродуктів для неадаптованих транспортних засобів (пункт 30 преамбули¹³¹). При цьому примусове, під страхом покарання, застосування біоетанолу й біодизелю в нафтопродуктах дискримінує не лише 60 % українських автомобілістів, транспортні засоби яких не адаптовані до використання сумішевого палива із вмістом біокомпонентів понад 3,4 % (енергетичних), але й учасників ринку, оскільки такі вимоги суперечать статті 18-3 Господарського кодексу України, яка забороняє органам влади «вчиняти дії, що усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності», та підпадають під дію статті 166-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення, оскільки обмежують виробництво певних товарів, а також права підприємців на їхнє придбання й реалізацію. До того ж, «навіть за максимального рівня

---

¹²⁷ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62987

¹²⁸ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/rozroblenij-spilno-z-derzhenergoefektivnosti-zakonoproekt-shodo-rozvitku-rinku-ridkogo-biopaliwa-shvaleno-profilnim-komitetom-vru>

¹²⁹ <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=62987&pf35401=442440>

¹³⁰ Наприклад, https://www.greenenergy.com/uploads/i7wClkitAMVX_Petrol%20Sales%20specification%20sheet.pdf

¹³¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009L0030&from=EN>

блендування, визначеного в законопроекті, досягнення обов'язкової цілі – 10 % від споживання енергії на транспорті є неможливим»¹³².

Директива 99/32/ЄС¹³³ про зменшення вмісту сірки у деяких видах рідкого палива та внесення змін і доповнень до Директиви 93/12/ЄС зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) 1882/2003 та Директивою 2005/33/ЄС

На виконання вимог Директиви 99/32/ЄС у частині визначення уповноваженого органу, постановою Уряду¹³⁴ Держекоінспекцію було визначено органом державного ринкового нагляду, що здійснює державний ринковий нагляд за автомобільними бензинами, дизельним, судновим і котельним паливом (пункт 21 затвердженого згаданю постановою переліку). Проте за словами українських експертів, які працюють над проектом Технічного регламенту щодо вимог до скраплених нафтових газів, у структурі Держекоінспекції досі відсутній підрозділ, на який було б покладені відповідні функції, тоді як сама служба мала бути ліквідована «в 2017 році» зі створенням «єдиного інтегрованого державного органу природоохоронного моніторингу та нагляду (контролю)» згідно зі схваленою 31 травня 2017 року Концепцією реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища¹³⁵. З огляду на це, постанова Уряду¹³⁶ потребує коригування з метою якнайшвидшого визначення органу ринкового нагляду, відповідального за організацію ефективної системи перевірки якості пального шляхом відбирання проб, застосування сучасних методів визначення вмісту сірки, запровадження санкцій за порушення національних вимог, ухвалених відповідно до Директиви 99/32/ЄС.

Директива 98/70/ЄС про якість бензину та дизельного палива та внесення змін і доповнень до Директиви 93/12/ЄС, що доповнена Директивами 2000/71/ЄК, 2003/17/ЄК та 2009/30/ЄК і Регламентом (ЄС) 1882/2003 (Додаток ХХХ, ст. 360-363, 365, 366 УА)

Як і прогнозувалося, Міненерговугілля не встигло визначити до 20 березня 2018 року:

- «єдині правові, організаційні, фінансово-економічні засади щодо здійснення контролю якості нафтопродуктів відповідно до норм та правил ЄС» (завдання 1702 плану заходів¹³⁷);
- ДП «Науково-дослідний інститут нафтопереробної та нафтохімічної промисловості «МАСМА» відповідальним органом за моніторинг якості палива на ринку України (завдання 1702.8).

При цьому поява завдань 1703.1-3 і 6 про проведення оцінки національного споживання палива; розроблення та впровадження системи моніторингу якості і безпечності нафтопродуктів; забезпечення функціонування системи міжлабораторних порівнянь результатів випробування для підтвердження якості випробувань; розроблення та впровадження системи збору внутрішньодержавних даних про якість палива (також «до 20 березня 2018 року») свідчить, що їхні автори мають достатньо поверхове уявлення про предмет регулювання, оскільки реалізація цих заходів потребує фінансування й набагато більше часу.

Що ж до завдання 1703.4, яким передбачено встановити вимоги для позашляхових транспортних засобів та сільськогосподарських і лісгосподарських тракторів «для забезпечення можливості використання неетилованого бензину», то воно виглядає безглуздим, оскільки ввезення та реалізація етилованого бензину заборонені згідно із законом¹³⁸ із 1 січня 2003 року.

---

¹³² <http://www.reee.org.ua/assets/2016/05/Presentation-for-WG1.pdf>

¹³³ Директиву 99/32/ЄС (інше позначення – 1999/32/ЄС) кодифіковано 11 травня 2016 року (Директива 2016/802/ЄС).

¹³⁴ <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1069-2016-%D0%BF>

¹³⁵ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/616-2017-%D1%80>

¹³⁶ <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1069-2016-%D0%BF>

¹³⁷ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu-mizh-ukrayinoyu-z-odniyeyi-storoni-ta-yevropejskim-soyuzom-yevropejskim-spivtovaristvom-z-atomnoyi-energiyi-i-yihnimi-derzhavami-chlenami-z-inshoyi-storoni>

¹³⁸ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2786-iii>

Директива 94/22/ЄС про умови надання й використання дозволів на розвідування, розроблення та виробництво вуглеводнів (Додаток XXVII, ст. 279, 280, 341 УА)

4 квітня 2018 року очільник Мінприроди О. Семерак знову проінформував громадськість про прийняття Урядом постанови «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 року № 594 і № 615»¹³⁹. Попереднє повідомлення про її «ухвалення» датовано 15 березня 2018 року¹⁴⁰.

Зазначений документ, що доповнює проект постанови¹⁴¹, має усунути невідповідності в Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами та Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, виходячи з практики їхнього застосування, зокрема:

- виключити програму робіт на ділянках надр із пакета аукціонної документації, що подається разом із заявою для виставлення дозволу на користування ділянкою надр на аукціон;
- подавати заяву разом із документами, необхідними для одержання спеціальних дозволів на користування надрами, також і в електронній формі;
- виключити норму, що забороняє надання дозволу без проведення аукціону особі, що не виконує програми робіт на ділянках надр, на користування якими їй вже надано дозвіл, або щодо якої виявлені порушення правил користування надрами на таких ділянках, що зафіксовані в актах перевірок, приписах або розпорядженнях відповідних органів у сфері надрокористування до моменту їх усунення;
- вилучити норми про обов'язкове скріплення печаткою заяв та інших документів, що подають суб'єкти господарювання для надання спеціальних дозволів на користування надрами.

Проект постанови також встановлює перехідний період для надрокористувачів при проведенні процедури оцінки впливу на довкілля (до 18 червня 2018 року).

У повідомленні Мінприроди від 15 березня 2018 року¹⁴² йдеться також про:

- запровадження електронної подачі документів для одержання чи продовження строку дії спеціальних дозволів на користування надрами;
- установлення чітких строків інформування надрокористувача про прийняте рішення та визначення терміну видачі відповідних документів;
- заборону відчуження чи переведення у приватну власність спеціальних дозволів, виданих підприємствам державного сектору економіки, в тому числі шляхом заснування ними нових юридичних осіб чи в разі участі в юридичній особі надрокористувача іншої юридичної особи.

Попри це, насторожує, що за станом на 5 травня 2018 року постанова, двічі згадана О. Семераком як ухвалена, відсутня серед документів, прийнятих Урядом 4 квітня 2018 року¹⁴³, а її проект, учетверте (!) поданий Мінприроди на погодження до Державної регуляторної служби¹⁴⁴, визнано таким, що не відповідає ключовим принципам державної регуляторної політики (рішення № 117¹⁴⁵; у 2017 році це зроблено рішеннями № 510¹⁴⁶ і 614¹⁴⁷; ще одного разу проект відізняно для доопрацювання).

12 квітня 2018 року Державна регуляторна служба рішенням № 165¹⁴⁸ відхилила ще один поданий Мінприроди на погодження документ – проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо припинення права користування надрами».

---

¹³⁹ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/ostap-semerak-uryad-sproshuye-umovi-dlya-nadrokoristuvachiv-zahishayuchi-interesi-derzhavi>

¹⁴⁰ <https://menr.gov.ua/news/32164.html>

¹⁴¹ http://www.geo.gov.ua/sites/default/files/imce/proekt_postanovy_0.doc

¹⁴² <https://menr.gov.ua/news/32164.html>

¹⁴³ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npasearch?params=type=npa&key=&from=04.04.2018&to=04.04.2018&num=&category=3&tag=>

¹⁴⁴ http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/03/3_1_02_03_2018.pdf

¹⁴⁵ http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/03/2835-vid-16.03.18_18.pdf

¹⁴⁶ http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2017/10/10098_15_11_17.pdf

¹⁴⁷ http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2017/12/11915_29_12_17.pdf

¹⁴⁸ <http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/03/3714-vid-12.04.18.pdf>

Документ має на меті «закріплення на законодавчому рівні дієвих механізмів впливу на надрокористувачів, які порушують вимоги законодавства, несвоєчасно та не в повному обсязі сплачують ренту плату за користування надрами»¹⁴⁹. У разі його ухвалення, надрокористувач, що має заборгованість зі сплати рентної плати, не зможе отримати новий чи продовжити строк дії чинного дозволу на користування надрами, тоді як Держгеонадра отримає право за поданням ДФС:

- зупиняти дію спеціальних дозволів на користування надрами у випадку виникнення у надрокористувача податкового боргу з рентної плати за користування надрами, що перевищує 1300 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб (окрім випадків укладення договору про розстрочення (відстрочення) такого податкового боргу);
- анулювати спеціальні дозволи на користування надрами у випадках:
  - наявності у користувача надрами податкового боргу, що перевищує 6000 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
  - дострокового розірвання договору про розстрочення (відстрочення) податкового боргу зі сплати рентної плати за користування надрами, розмір якого перевищує 1300 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;
  - повторного виникнення у користувача нафтогазоносними надрами податкового боргу зі сплати рентної плати за користування надрами у розмірі, що перевищує 1300 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, протягом 12 місяців, наступних за місяцем повного погашення попередньої суми боргу.

Не змінилася ситуація довкола підготовки Кодексу України про надра, нова редакція якого мала бути ухвалена ще в 2016 році¹⁵⁰. Хоча подання проекту нового Кодексу до Верховної Ради було заплановано на четвертий квартал 2017 року (ціль I, завдання 202 плану¹⁵¹), за станом на 20 квітня 2018 року він досі «опрацьовувався заінтересованими органами»¹⁵², тоді як згідно з планом¹⁵³ новим терміном його підготовки визначено четвертий квартал 2018 року (завдання 1). При цьому дивує, що:

- тим же планом у той же термін Держгеонадра збираються готувати зміни до статті 62 чинного Кодексу (завдання 4);
- опублікованою 7 березня 2018 року постановою Уряду¹⁵⁴ передбачено подання на розгляд Кабінетові Міністрів до 31 жовтня 2019 року законопроекту про внесення змін до чинного Кодексу України про надра щодо запровадження переходу від системи отримання спеціальних дозволів на користування надрами до укладення договорів про використання надр (завдання 1765.1, відповідальне – Мінприроди).

Невідомим залишається стан підготовки проектів постанов Уряду:

- «Про внесення змін до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами»¹⁵⁵ (ціль I, завдання 204¹⁵⁶), що має запровадити диференційований підхід до оцінювання залежно від цільового призначення робіт (розвідка чи видобуток), ступеня достовірності геологічних матеріалів (ресурси чи запаси) і виду покладів залежно від складності видобутку (традиційні чи нетрадиційні методи);
- «Про внесення змін до Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр», що мав на меті забезпечити можливість застосування надрокористувачами положень Рамкової класифікації викопних енергетичних та мінеральних ресурсів Організації Об'єднаних Націй 2009 року (UNFC 2009). Класифікацію¹⁵⁷ було запропоновано доповнити пунктом 28, що передбачає

---

¹⁴⁹ http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/03/3_1_02_03_2018.pdf

¹⁵⁰ http://www.kmu.gov.ua/document/248102926/Dir_94_22.pdf

¹⁵¹ <http://www.kmu.gov.ua/document/249935381/R0275.doc>

¹⁵² <http://www.drs.gov.ua/deregulation/plan-deregulyatsiyi-2016-2017-rr/>

¹⁵³ http://geo.gov.ua/sites/default/files/imce/nakaz_no_557.pdf

¹⁵⁴ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-vikonannya-ugodi-pro-asociaciyu-mizh-ukrayinoyu-z-odniyeyi-storoni-ta-yevropejskim-soyuzom-yevropejskim-spivtovaristvom-z-atomnoyi-energiyi-i-yihnimi-derzhavami-chlenami-z-inshoyi-storoni>

¹⁵⁵ <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1374-2004-%D0%BF>

¹⁵⁶ <http://www.kmu.gov.ua/document/249935381/R0275.doc>

¹⁵⁷ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/432-97-%D0%BF>

можливість використання для потреб користувача надр за його заявою міжнародних стандартів UNFC 2009, CRIRSCO, PRMS тощо¹⁵⁸.

16 квітня 2018 року Держгеонадрами подано на погодження до Державної регуляторної служби проект постанови Уряду «Про внесення змін до Методики визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовища або ділянки надр, що надаються у користування»¹⁵⁹ (ціль І, завдання 203 плану¹⁶⁰; строк виконання перенесено на грудень 2018 року^{161,162}).

Стаття 279 Угоди про асоціацію в частині забезпечення рівності доступу та здійснення діяльності з розвідки, видобування та виробництва вуглеводнів

Оскільки згідно з пунктом 3 статті 279 кожна сторона повинна гарантувати рівний доступ усіх надрокористувачів до ділянок надр, 12 березня 2018 року Держгеонадра повідомили про наміри розпочати «найближчим часом» продаж спеціальних дозволів на користування надрами шляхом електронних торгів¹⁶³. Попри це, відповідний проект постанови Уряду¹⁶⁴ не затверджений, а вуглеводневі ділянки відсутні серед 13 виставлених на перший в 2018 році аукціон, що відбудеться 09 серпня¹⁶⁵. Таким чином, розвідувальні роботи на нових нафтогазоносних родовищах заблоковані, щонайменше, до початку осені.

Стаття 280 Угоди про асоціацію в частині забезпечення прозорості надання ліцензій на розвідку чи дослідження або видобування вуглеводнів

Згідно із завданням 206 Урядового плану¹⁶⁶ Мінприроди мало ще в першому кварталі 2017 року¹⁶⁷ запровадити спрощений цифровий доступ до вторинної геологічної інформації в реальному часі. Проте досягти згоди між заінтересованими органами влади не вдалося. Лише 05 квітня 2018 року Державна регуляторна служба своїм рішенням № 152¹⁶⁸ погодила поданий Мінприроди «компромісний варіант» проекту постанови під назвою «Про затвердження Порядку розпорядження геологічною інформацією, внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України та визнання такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 13 червня 1995 року № 423»¹⁶⁹. Документом, зокрема, передбачено:

- установа процедури придбання геологічної інформації, що забезпечуватиме рівний доступ до неї всіх заінтересованих осіб;
- скасування вимоги щодо необхідності погодження реалізації геологічної інформації створеної (придбаної) на власні кошти юридичних і фізичних осіб;
- заміна повідомленням погодження з Держгеонадрами реалізації геологічної інформації;
- запровадження виключних підстав для відмови у продажу геологічної інформації;
- забезпечення можливості ознайомлювати третіх осіб із геологічною інформацією, переданою надрокористувачу за договором купівлі-продажу права на користування нею, для виконання цими особами частини робіт та/чи надання послуг.
- запровадження Каталогу геологічної інформації, що дозволить визначати її місцезнаходження та власника.

За станом на 5 травня 2018 року проект постанови перебував на погодженні в заінтересованих органах влади.

---

¹⁵⁸ http://www.geo.gov.ua/sites/default/files/imce/proekt_pkmu_pro_zminy_do_pkmu_no432_okk.doc

¹⁵⁹ <http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/04/5795-16.04.18.pdf>

¹⁶⁰ <http://www.kmu.gov.ua/document/249935381/R0275.doc>

¹⁶¹ https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/nakaz_475.pdf

¹⁶² http://geo.gov.ua/sites/default/files/imce/nakaz_no_557.pdf

¹⁶³ <http://geo.gov.ua/novyna/derzhgeonadra-planuyut-nayblyzhchym-chasom-rozpochaty-proceduru-prodazhu-specialnyh-dozvoliv>

¹⁶⁴ http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2017/10/10901_02_10_2017-2.pdf

¹⁶⁵ <http://geo.gov.ua/novyna/derzhgeonadra-9-serpnya-provede-i-aukcion-v-2018-roci-z-prodazhu-specialnyh-dozvoliv-na>

¹⁶⁶ <http://www.kmu.gov.ua/document/249935381/R0275.doc>

¹⁶⁷ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1079-2016-%D1%80/paran146#n146>

¹⁶⁸ http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2018/04/3526-vid-05.04.18_18.pdf

¹⁶⁹ <https://menr.gov.ua/news/32210.html>

Стаття 337 Угоди про асоціацію в частині інформування і захисту споживачів від нечесних методів ціноутворення, а також доступу до нафтопродуктів, зокрема скрапленого нафтового газу, для споживачів, зокрема найбільш вразливих верств населення

20 квітня 2018 року відбулося засідання Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі, на якому розглянуто заяву ПАТ «Транснаціональна фінансово-промислова нафтова компанія «Укртатнафта» з проханням відкрити спеціальне розслідування щодо імпорту в Україну автомобільного бензину й дизельного палива. З огляду на «відсутність різкого й непередбачуваного зростання імпорту» відповідних товарів, у позові відмовлено. У висновку комісії зазначено, що запровадження торговельних бар'єрів, зокрема квотування імпорту, може дестабілізувати ринок нафтопродуктів, призвести до нестачі палива й зростання цін на нього та інші споживчі товари¹⁷⁰.

26 квітня 2018 року на Урядовому комітеті мав відбутися розгляд проекту постанови Кабінету Міністрів про внесення змін до пункту 19 Порядку організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирогої, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу¹⁷¹ в частині визначення стартової ціни на скраплений газ, що реалізується на спеціалізованих аукціонах для потреб населення. Вона має розраховуватися на підставі митної вартості імпортованого в Україну скрапленого нафтового газу (з урахуванням ПДВ), усередненої за 30 днів до дати реєстрації заявок на проведення аукціону. Дотепер стартова ціна скрапленого газу визначалася за ціною природного газу для потреб населення (з поправкою на різну теплоту згоряння), яка розраховувалася на підставі положення¹⁷², яке втратило чинність 01 квітня 2018 року. Розробники документа вважають, що очікуване внаслідок зміни методики розрахунку збільшення вартості скрапленого газу (на 41...47 %) «не вплине на купівельну спроможність споживачів» і «для малозабезпечених верств населення буде компенсуватися, в разі необхідності, шляхом надання один раз на рік субсидії готівкою на його придбання».

За станом на 05 травня 2018 року, інформація щодо результатів розгляду згаданого проекту постанови Уряду була відсутня, проте відомо, що, відповідаючи на лист Волинської ОДА, Міненергougілля повідомляло про неможливість проведення спеціалізованих аукціонів через відсутність затвердженої аукціонним комітетом стартової ціни скрапленого газу для потреб населення¹⁷³.

Стаття 338 Угоди про асоціацію в частині продовження та активізації співробітництва у сфері енергетики

На виконання пункту «а» статті 338 щодо імплементації енергетичних стратегій і політик, розвитку/опрацювання відповідних прогнозів і сценаріїв, 29 січня 2018 року Міненергougілля завершило розробку проекту Плану заходів з реалізації першого етапу Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»¹⁷⁴, доопрацьованого з урахуванням пропозицій та зауважень, що надійшли під час його розгляду громадськістю¹⁷⁵. Проте, за станом на 5 травня 2018 року, відповідний документ усе ще узгоджується заінтересованими органами влади.

---

¹⁷⁰ <http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=1f71ee26-9c5f-45df-bb40-3514efac304a&title=MizhvidomchaKomisiiaZMizhnarodnoiTorgivliUkhvalilaNizkuRishenStosovnoNedobrosovinnogoImportu>

¹⁷¹ <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/570-2014-%D0%BF>

¹⁷² <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/187-2017-%D0%BF>

¹⁷³ <https://vl.104.ua/ua/for-clients/news/id/volinjani-majzhe-tri-misjaci-bez-skraplenogo-gazu-28253>

¹⁷⁴ http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=250208523

¹⁷⁵ <http://www.mev.gov.ua/news/minenergovugillya-zavershylo-rozrobku-proektu-planu-zahodiv-z-realizaciyi-energetychnoyi>

Бізнес-клімат

За підсумками звітного місяця робота НКРЕКП залишається заблокованою через відсутність кворуму. Водночас Конкурсна комісія не може фіналізувати рейтинг кандидатів за підсумками відбору на 5 вакантних місць членів Регулятора та передати його на розгляд Президенту, оскільки його Адміністрація досі не завершила спеціальну перевірку. Комісія зверталася до Адміністрації Президента України з проханням прискорити перевірку, але відповіді не отримала. На цьому фоні, в рамках відбору на ще 2 вакансії у складі НКРЕКП, завершено перше оцінювання кандидатів.

У ВРУ зареєстровано одразу два законопроекти, що передбачають зміни до Закону про публічні закупівлі. Перший має на меті спростити доступ малому та середньому бізнесу до низьковартісних державних закупівель, другий – забороняє органам влади здійснювати закупівлі для інших юридичних осіб.

Серед іншого, зафіксовано прогрес у проходженні законопроектів про комерційний облік споживання газу та прозорість у видобувних галузях: обидва рекомендовано прийняти у першому та другому читанні відповідно. Також уряд ухвалив рішення щодо тимчасової підтримки ТЕЦ впродовж 6 років з моменту запуску нової моделі ринку електроенергії. Втім, це може суперечити Закону про держдопомогу, оскільки подібні механізми мають узгоджуватись з АМКУ. Водночас, на виконання цього закону, Комітет стандартизував форми звернення та повідомлення про державну допомогу.

Стаття 277 про Регулятора (положення Директив 2009/72/ЄС та 2009/73/ЄС в частинах про регулюючий орган)

Конкурсна комісія з добору кандидатів на вакантні посади членів НКРЕКП в рамках нового конкурсу завершила збір документів та приступила до проведення співбесід з кандидатами. За його підсумками буде відібрано ще 4 особи на 2 вакансії в складі НКРЕКП, що з'являться наприкінці травня. Впродовж місяця завершено першу співбесіду з усіма кандидатами¹⁷⁶, а друга, згідно з оприлюдненим графіком¹⁷⁷, відбудеться 7-8 травня.

Всього подалось 23 особи, втім один сам відмовився від участі і ще двох - Д. Вовка, чинного голову НКРЕКП, та А. Гудаченка, директора департаменту з регулювання відносин у нафтогазовій сфері НКРЕКП - недопустили через недостатній досвід роботи у сфері енергетики¹⁷⁸. Пізніше, Д. Вовк оскаржив в Окружному суді м. Києва рішення Комісії (справа №826/6556/18), оскільки вважає, що отриманий досвід на попередній роботі відповідає вимогам Закону про НКРЕКП. Станом на кінець квітня суд ще не ухвалив рішення. Також серед учасників другого конкурсу 11 із допущених кандидатів брали участь у попередньому конкурсі. Між тим, представники громадськості оприлюднили власну оцінку доброчесності кандидатів із зазначенням їх приналежності до скандалів, невідповідності задекларованих витрат і доходів та іншого¹⁷⁹.

Тим часом, станом на кінець квітня не завершено перший конкурс через відсутність результатів спеціальної перевірки, яку здійснює Адміністрація Президента. Конкурсна комісія зверталась з проханням пришвидшити процес¹⁸⁰, втім це не дало результату. Водночас, НКРЕКП продовжує залишатись у складі двох комісіонерів, що не дозволяє приймати будь-які рішення.

У рамках бюджетного планування, НКРЕКП оприлюднив проект кошторису на 2019 рік, публічне обговорення якого планується на початку травня¹⁸¹. Вказана загальна сума надходжень становить майже 451 млрд грн., що на 55 млрд грн (або на 14%) більше, ніж затверджено на 2018 рік.

---

¹⁷⁶ http://kompek.rada.gov.ua/documents/konkurs_com/zasid_kc/73546.html

¹⁷⁷ http://kompek.rada.gov.ua/documents/konkurs_com/povidom_k/73540.html

¹⁷⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=A1nG1Ri0TT8>

¹⁷⁹ <http://dixigroup.org/news/khto-pretenduye-buti-chlenom-nkrekp-analiz-kandidativ-drugogo-konkursu-vid-dixi-group/>

¹⁸⁰ http://kompek.rada.gov.ua/documents/konkurs_com/povidom_k/73504.html

¹⁸¹ <http://www.nerc.gov.ua/?news=7557>

Статті 150, 153 про державні закупівлі (у частині імплементації окремих положень Директив 2014/24/ЄС, 2014/25/ЄС, 89/665/ЄЕС та 92/13/ЄЕС)

Президент України П. Порошенко подав законопроект №8265, що стосується вдосконалення публічних закупівель. З метою підвищення рівня конкуренції та виведення із “сірої зони” допорогових закупівель, пропонується всі закупівлі від 50 тис. грн проводити за спрощеними умовами¹⁸². У разі прийняття, уповноважений орган матиме створити «електронний каталог» таких закупівель. Також планується дозволити учасникам торгів протягом 24 годин виправляти технічні помилки в тендерних пропозиціях.

Також зареєстровано законопроект №8245, яким пропонується уточнити статтю про сфери дії Закону про публічні закупівлі: структурним підрозділам органів державної та місцевої влади здійснювати закупівлі товарів, робіт, послуг виключно для власних потреб. Іншими словами, пропонується їм заборонити проводити закупівлі для інших юридичних осіб, наприклад, підприємств, установ чи організацій¹⁸³.

Статті 262-264, 267 про надання державної допомоги

Згідно з висновками Кабінету Міністрів України, тариф на виробництво електричної енергії для теплоелектроцентралей (ТЕЦ) значно вищий, ніж у інших видів генерації. Відтак, є ризик, що після запуску нового ринку електроенергії, ТЕЦ не в змозі будуть конкурувати з іншими учасниками ринку. Тому Кабміном схвалено Порядок надання тимчасової підтримки виробників комбінованої електричної та теплової енергії на теплоелектроцентралях. Як повідомляється, він вступить в дію із запуском нової моделі ринку з 1 липня 2019 року і до 2025 року¹⁸⁴. Станом на кінець місяця, офіційної публікації документу на сайті КМУ не було, проте ЗМІ з посиланням на уряд опублікували текст порядку¹⁸⁵.

Між тим, на веб-порталі Антимонопольного комітету, з’явилося повідомлення про початок розгляду справи щодо надання державної допомоги благодійному фонду, що працює в Одеській області¹⁸⁶. Наразі це єдина справа, про розгляд якої повідомлено публічно. Також на Порталі державної допомоги оприлюднили проекти форм:

- для надання інформації про державну допомогу¹⁸⁷;
- про внесення змін до умов чинної державної допомоги¹⁸⁸;
- про нову індивідуальну державну допомогу¹⁸⁹;
- для надання інформації про незначну державну допомогу¹⁹⁰;
- для надання інформації про державну допомогу, надавач якої звільнений від обов'язку повідомлення Уповноваженого органу¹⁹¹; та
- про нову програму державної допомоги¹⁹².

Статті 255, 256 про антиконкурентні дії та злиття

Антимонопольним комітетом України розроблено Проект розпорядження про внесення змін до типових вимог до вертикальних узгоджених дій суб'єктів господарювання стосовно постачання та

---

¹⁸² http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63852

¹⁸³ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63809

¹⁸⁴ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-shvaliv-dokument-yakij-dast-zmogu-tec-adaptuvatisya-v-novomu-rinku-elektrichnoyi-energiyi>

¹⁸⁵ <https://www.rbc.ua/ukr/news/pravitelstvo-utverdilo-poryadok-vremennoy-1524040394.html>

¹⁸⁶ <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/140963>

¹⁸⁷ <http://pdd.amc.gov.ua/info/news/406/details?Languageld=0>

¹⁸⁸ <http://pdd.amc.gov.ua/info/news/401/details?Languageld=0>

¹⁸⁹ <http://pdd.amc.gov.ua/info/news/403/details?Languageld=0>

¹⁹⁰ <http://pdd.amc.gov.ua/info/news/404/details?Languageld=0>

¹⁹¹ <http://pdd.amc.gov.ua/info/news/405/details?Languageld=0>

¹⁹² <http://pdd.amc.gov.ua/info/news/402/details?Languageld=0>

Бізнес-клімат

використання товарів. Пропоновані зміни уточнюють та однозначно розмежовують випадки, які є дозволеними, а які потребують дозволу Комітету¹⁹³.

Стаття 258 про забезпечення добросовісної конкуренції на ринках природних монополій

Антимонопольний комітет України встановив факт зловживання монопольним становищем ПАТ «Дніпрогаз» на ринку розподілу природного газу та оштрафував її на 1,1 млн. грн. Компанія висувала протиправні вимоги щодо відновлення або розробки нової документації для деяких сезонних споживачів, чим порушувала їх права та інтересів¹⁹⁴.

Статті 337-339 та 378-379

4 квітня на засіданні Комітету ПЕК ВРУ було розглянуто та обговорено проект закону України «Про енергетичного омбудсмена» (№ 7059), поданного групою депутатів (О.Рябчин та інші). Комітет рекомендував Верховній Раді України прийняти цей проект закону у першому читанні за основу. Прийняття відповідного закону передбачено Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Оприлюднено Річний звіт про роботу НКРЕКП у 2017 році. Регулятор відзначив, зокрема, позитивну динаміку напрацювання та прийняття у 2017 р. НПА, що стосуються нового ринку електричної енергії України.

Для підвищення ефективності реалізації енергетичних реформ, Кабінет Міністрів України започаткував роботу нового органу – Координаційної ради з питань проведення реформ в паливно-енергетичному комплексі. До її складу увійшли голови профільних міністерств та відомств, а також парламентарі, дипломати та представники міжнародних фінансових організацій. Очолив Раду Прем'єр-міністр України В. Гройсман та провів її перше засідання¹⁹⁵.

Стаття 337-339 про співробітництво у сфері енергетики (у частині імплементації окремих положень Директив 2012/27/ЄС, 2009/72/ЄС та 2009/73/ЄС)

Комітет ВРУ з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки розглянув доопрацьовану редакцію законопроекту щодо створення єдиної бази абонентів-споживачів природного газу (реєстр. № 6391-1) та рекомендував Раді прийняти його за основу в першому читанні¹⁹⁶.

Статті 381, 382 щодо прозорості видобувного сектору

Комітет ВРУ з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки розглянув правки та схвалив до другого читання проект закону №6229 про забезпечення прозорості у видобувних галузях. Втім, нова редакція законопроекту не оприлюднена¹⁹⁷.

---

¹⁹³ <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/141174>

¹⁹⁴ <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/publish/article/141588>

¹⁹⁵ <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/koordinacijna-rada-z-pitan-energoreform-rozpochala-robotu-volodimir-grojsman>

¹⁹⁶ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61736

¹⁹⁷ <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=61409&pf35401=451767>

Методологія

ДОДАТОК 1

Перелік статей Угоди про Асоціацію та директив, щодо яких здійснюється моніторинг

Група **«Електроенергетика та ядерна безпека»** проводить моніторинг та оцінку тем «електроенергія», «атомна енергетика», «вугілля» та «подолання наслідків Чорнобильської катастрофи». Це, зокрема, наступні Директиви:

- Ст.269, Глава 11, Розділ IV, Директива 2009/72/ЄС (в частині ринку)
- Ст.270, Глава 11, Розділ IV, Регламент 714/2009/ЄС
- Ст.271, Глава 11, Розділ IV, Регламент 714/2009/ЄС
- Ст. 273, Глава 11, Розділ IV, Регламент 714/2009/ЄС, Директива 2009/72/ЄС
- Ст. 274, Глава 11, Розділ IV, Регламент 714/2009/ЄС, Директива 2009/72/ЄС
- Ст.305, Глава 14, Розділ IV, Директива 2009/72/ЄС, Директива 2005/89/ЄС
- Ст.338, Глава 1, Розділ V
Договори про співпрацю з МФО
- Ст.339, Глава 1, Розділ V, Вугільний ринок
- Ст.342, Глава 1, Розділ V, Співпраця в атомній сфері, Директива Ради 2014/87, Директива Ради 2013/59/Євратом, Директива Ради 2006/117/Євратом
- Ст.342, Глава 1, Розділ V, Співпраця в атомній сфері

Група **«Газ»** проводить моніторинг та оцінку тем «газ», зокрема, імплементацію наступних Директив:

- Статті 338, 341, Директива 2009/73/ЄС (в частині ринку)
- Статті 338, 341, Регламент (ЄС) № 715/2009
- Статті 338, 341, Директива 2004/67/ЄС + Додаток XXVI (дія "Механізму раннього попередження"), статті 275 (несанкціонований відбір), 276 (збої у постачанні), 309 та 314 (вирішення спорів) Угоди про асоціацію
- Глава 11 "Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями" - зокрема статті 269 (ціни на внутрішньому ринку), 270 (заборона подвійного ціноутворення), 271 (режими імпорту-експорту), 272 (режим транзиту) і 273-274 (транспортування, доступ до інфраструктури)
- Додаток XXVII до Глави "Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику" - Директива 94/22/ЄС + статті 279-280 (доступ та здійснення діяльності з розвідки, видобування та виробництва вуглеводнів, а також ліцензування)

Група **«Енергоефективність та соціальні питання»** проводить моніторинг та оцінку імплементації наступних Директив:

- Директива 2010/30/ЄС
- Директива 2010/31/ЄС
- Директива 2012/27/ЄС
- Директива 2009/72/ЄС (в частині соціальних питань)
- Директива 2009/73/ЄС (в частині соціальних питань)
- Статті 338, 341 Угоди про асоціацію

Група **«Довкілля та відновлювальні джерела енергії»** проводить моніторинг та оцінку імплементації наступних Директив:

- Стаття 363, Директива 2011/92/ЄС)
- Стаття 363, Директива 2001/42/ЄС
- Стаття 363, Директива 2003/4/ЄС
- Стаття 363, Директива 2003/35/ЄС
- Директиви 85/337/ЄЕС та 96/61/ЄС
- Стаття 363, Директива 2008/50/ЄС
- Стаття 363, Директива 1999/32/ЄС

Методологія

Стаття 363, Директива 2009/147/ЄС
Стаття 363, Директива 2010/75/ЄС
Стаття 338, Директива 2009/28/ЄС

Група «**Нафта**» проводить моніторинг та оцінку імплементації наступних Директив:

Директива 2009/119/ЄС
Директива 94/22/ЄС
Директива 98/70/ЄС

Стаття 274 Глави 11 Угоди про асоціацію (Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями)
Стаття 275 Глави 11 Угоди про асоціацію (Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями)
Стаття 276 Глави 11 Угоди про асоціацію (Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями)
Стаття 279 Глави 11 Угоди про асоціацію (Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями)
Стаття 280 Глави 11 Угоди про асоціацію (Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями)
Стаття 337 Угоди про асоціацію
Стаття 338 Угоди про асоціацію
Стаття 339 Угоди про асоціацію
Стаття 363, Директива 94/63/ЄС

Група «**Бізнес клімат**» проводить моніторинг та оцінку імплементації наступних Директив:

Стаття 27, Глава 1, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 28, Глава 1, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 29, Глава 1, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 88, Глава 6, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 93, Глава 6, Розділ IV Угоди про асоціацію
Статті 97-102, Глава 6 Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 104, Глава 6, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 105, Глава 6, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 107, Глава 6, Розділ IV Угоди про асоціацію
Статті 144-147, Глава 7, Розділ IV Угоди про асоціацію
Глава 8, Розділ IV Угоди про асоціацію та Директива 2014/25/ЄС
Стаття 255, Глава 10, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 256, Глава 10, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 258, Глава 10, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 263, Глава 10, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 267, Глава 10, Розділ IV Угоди про асоціацію
Стаття 277, Глава 11, Розділ IV Угоди про асоціацію та Директиви 2009/72/ЄС і 2009/73/ЄС (в частинах про Регуляторний орган)
Статті 355-359, Глава 5, Розділ V Угоди про асоціацію та Директива 2008/92/ЄС
Стаття 379, Глава 10, Розділ V Угоди про асоціацію

ДОДАТОК 2

Глосарій (стислий опис) актів законодавства ЄС, щодо яких здійснюється моніторинг

Група «Газ»

Директива 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу, що замінює Директиву 2003/55/ЄС

Директива спрямована на запровадження спільних правил для передачі, розподілу, постачання та зберігання природного газу. Вона стосується природного газу, скрапленого природного газу (СПГ), біогазу та газу з біомаси. Правила функціонування сектора спрямовані на розвиток конкурентного, безпечного й екологічно стійкого ринку. Обов'язковою є вимога щодо відокремлення операторів системи транспортування (TSO) від функцій з його постачання в рамках вертикально-інтегрованих підприємств. Країни-члени ЄС повинні забезпечити, щоб усі споживачі мали право вибрати постачальника газу і могли його легко змінити протягом щонайдовше 3-х тижнів. Водночас, країни-члени ЄС можуть накладати на постачальників, що продають газ домогосподарствам (населенню), зобов'язання у питаннях безпеки і надійності постачань, регулярності та якості послуг, цін, охорони навколишнього середовища та енергоефективності.

Регламент 715/2009 про умови доступу до мереж транспортування природного газу, що замінює Регламент 1775/2005

Регламент встановлює єдині механізми правил доступу до газотранспортних систем, LNG-терміналів та сховищ, беручи до уваги спеціальні характеристики національних і регіональних ринків. Документ прописує процедуру сертифікації оператора системи транспортування, а також розробки, узгодження, імплементації мережевих кодексів (за участі Європейської мережі операторів транспортування газу ENTSOG). Ключова мета – забезпечити для всіх учасників ринку газу вільний та недискримінаційний доступ до відповідних об'єктів інфраструктури та їх потужностей.

Директива 2004/67/ЄС про здійснення заходів для забезпечення безпеки постачання природного газу

Директива вимагає провадити загальну, прозору і недискримінаційну політику із безпеки постачання, сумісну з вимогами конкурентного ринку, а також визначити ролі та обов'язки учасників ринку (у тому числі в надзвичайних ситуаціях). Уряд має визначити мінімальні стандарти безпеки постачання газу, яких повинні дотримуватися гравці ринку, підготувати і оновлювати план надзвичайних заходів, визначити категорію "вразливих споживачів" та забезпечити їм належний рівень захисту, налагодити взаємодію з Єврокомісією та іншими зацікавленими сторонами.

Група «Електроенергетика та ядерна безпека»

Директива Ради 2014/87/Євратом, яка вносить зміни до Директив 2009/71/ Євратом, що встановлює основи з ядерної безпеки ядерних установок.

(Далі опис завдань Директив 2009/71 вже зі змінами внесеними Директивою 2014/87/)

Завданням Директиви є встановлення основ Співтовариства по підтримці і подальшому зміцненню ядерної безпеки та її регулювання, а також прийняття необхідних заходів для того, щоб держави-члени ЄС затвердили відповідні національні положення з метою забезпечення підвищеного рівня безпеки населення і працівників від небезпечного впливу іонізуючих випромінювань, джерелом яких є ядерні установки. Директива застосовується до будь-якої ядерної установки для мирних цілей, що підлягає ліцензуванню.

Директива Ради 2013/59/Євратом щодо основних норми безпеки для захисту від небезпеки, яка виникає від іонізуючої радіації.

Глосарій

Директива запроваджує єдині основні норми безпеки для захисту здоров'я осіб, які піддаються впливу професійного опромінення, опромінення у медичних цілях, а також опромінення населення, і направлена проти небезпек, пов'язаних з іонізуючим випромінюванням. Директива стосується будь-якої ситуації планового, існуючого або надзвичайного опромінення, що пов'язане з ризиком впливу іонізуючої радіації. Зокрема, Директива стосується виробництва, виготовлення, переробки, обробки, утилізації, використання, накопичування, зберігання, перевезення, імпорту, та експорту із Співтовариства радіоактивних матеріалів; виробництва та експлуатації електроустаткування, яке випромінює іонізуючу радіацію; людської діяльності, що передбачає наявність природних джерел радіації, які призводять до значного підвищення опромінення працівників або населення; впливу внутрішнього опромінення на працівників або населення, зовнішнього випромінювання від будівельних матеріалів, а також випадків довгострокового опромінювання, спричинене наслідками надзвичайних ситуацій або людської діяльності; готовності та планування заходів по реагуванню і керуванню ситуаціями надзвичайного опромінення з метою захисту здоров'я населення або працівників.

Директива 2009/72/ЄС щодо загальних правил для внутрішнього ринку електроенергії та така, що скасовує Директиву 2003/54/ЄС

Директива запроваджує єдині правила для генерації, передачі, розподілу та постачання електроенергії. Вона також встановлює зобов'язання щодо універсального обслуговування і прав споживачів, а також уточнює вимоги щодо конкуренції. Відкритий внутрішній ринок дозволяє усім громадянам вільно обирати своїх постачальників, а усім постачальникам вільно здійснювати постачання своїм клієнтам (свобода переміщення товарів, свобода заснування та свобода надання послуг). У той же час Директива містить більш посилені вимоги щодо відокремлення операторів системи передачі (TSO) в рамках вертикально-інтегрованих підприємств; додано положення щодо захисту прав споживачів; посилено та деталізовано функції та повноваження органів регулювання.

Регламент 714/2009/ЄС про умови доступу до мережі транскордонного обміну електричною енергією та скасовує Регламент 1228/2003

Регламент спрямований на встановлення правил для транскордонних обмінів електроенергією з метою підвищення конкуренції та гармонізації на внутрішньому ринку електроенергії. У порівнянні з попереднім Регламентом 1228/2003, Регламент містить додаткові положення щодо сертифікації оператора системи передачі (TSO), запровадження мережевих кодексів, оприлюднення інформації системним оператором. Він також визначає, що Європейська мережа операторів систем передачі електроенергії (ENTSO) відповідає за управління системою передачі електроенергії для забезпечення можливості торгівлі і постачання електроенергії через кордони в межах ЄС.

Директива 2005/89/ЄС щодо заходів із забезпечення безпеки постачання електроенергії та інвестицій в інфраструктуру

Директива встановлює заходи, які покликані забезпечити безпеку постачання електроенергії, що гарантуватиме належне функціонування внутрішнього ринку електроенергії ЄС, адекватний рівень взаємозв'язку (interconnection) між країнами-членами, достатній рівень потужності генерації та баланс між постачанням та споживанням. Країни-члени ЄС повинні визначити загальні, прозорі, недискримінаційні політики з безпеки постачання електроенергії, що відповідають вимогам конкурентного ринку електроенергії. Вони повинні визначити та опублікувати ролі та відповідальності відповідальних органів влади та різних учасників ринку. Вживаючи ці заходи, країни-члени повинні гарантувати безперервність постачання електроенергії, вивчати можливості для транскордонної співпраці в частині безпеки постачання, знизити довгострокові ефекти від зростаючого попиту, забезпечувати диверсифікацію в генерації електроенергії, просувати енергоефективність та використання нових технологій, забезпечити постійне оновлення мереж.

Глосарій

Директива № 96/29/Євратом щодо основ стандартів безпеки для захисту здоров'я робітників та громадян в цілому від загрози, що виникає від іонізуючого випромінювання

Завданням Директиви є встановити єдині базові стандарти безпеки, щоб захистити здоров'я працівників та громадян в цілому від загрози іонізуючого випромінювання. Директива має застосовуватись у всіх випадках, які передбачають ризик від такого випромінювання, що виходить від штучного джерела, або від природного джерела у випадках, коли природні радіонукліди оцінюються з точки зору їх радіоактивності, поділу тощо. Директива також застосовується у роботі, яка пов'язана з наявністю природних джерел випромінювання і призводить до суттєвого зростання опромінення робітників або окремих громадян.

Директива 2006/117/Євратом щодо нагляду і контролю за перевезенням радіоактивних відходів і відпрацьованого ядерного палива

Директива дозволяє перевозити використане паливо між країнами ЄС для переробки, вимагає попередній дозвіл для переміщення радіоактивних відходів та відпрацьованого ядерного палива між кордонами, якщо це паливо відправляється з, через територію або до однієї з країн ЄС. Директива також передбачає, що поставки радіоактивних речовин мають бути повернуті в країну їх походження.

Директива 2003/122/Євратом щодо стандартів безпеки для захисту від радіації

Директива запроваджує більш жорсткі правила у роботі з «закритими радіоактивними джерелами», а також гармонізує підхід до цього питання на загальноєвропейському рівні. «Закритими радіоактивними джерелами» є невеликі обсяги радіоактивних матеріалів, які є постійно запечатані в капсулі, або зв'язані з нерадіоактивними матеріалами тощо (можуть використовуватись у медицині, наукових дослідженнях). Директива визначає правила для тих, хто зберігає такі матеріали, а також вимагає від країн-членів перелік конкретних кроків для поводження з ними.

Група «Енергоефективність та соціальні питання»

Директива 2010/30/ЄС про вказування за допомогою маркування та стандартної інформації про товар обсягів споживання та інших ресурсів енергоспоживчими продуктами

Директива регламентує маркування електричних продуктів та надання споживачам інформації щодо споживання ними енергії. Вона застосовується до продуктів, які можуть мати прямий або опосередкований вплив на споживання енергії та інших ресурсів під час використання. При розміщенні на ринку продуктів, постачальники забезпечують, щоб вони мали етикетку, що містить інформацію про його споживання електричної енергії або інших видів енергії. Постачальники повинні також надавати технічну документацію, включаючи: загальний опис продукту, результати проектних розрахунків, протоколи випробувань, довідку, що дозволяє ідентифікувати аналогічні моделі. Технічна документація повинна бути доступна протягом п'яти років. Постачальники повинні надавати дистриб'юторам позначки та інформацію про продукти безкоштовно, а останні повинні розміщувати етикетки таким чином, що їх було чітко видно.

Директива 2010/31/ЄС щодо енергетичної ефективності будівель

Директива спрямована на підвищення енергетичної ефективності будівель в ЄС з урахуванням різних кліматичних і місцевих умов. Вона встановлює мінімальні вимоги, загальну методологію й охоплює енергію, що використовується для опалення, гарячого водопостачання, охолодження, вентиляції та освітлення. Національні органи влади повинні встановити обґрунтовані мінімальні вимоги до енергетичної ефективності, які повинні переглядатися щонайдовше кожні 5 років. Вони також ведуть систему сертифікації ефективності використання енергії. Сертифікати надають інформацію для потенційних покупців або орендарів щодо споживання енергії приміщеннями, а також рекомендації щодо його раціонального зменшення.

Глосарій

Директива 2012/27/ЄС про енергоефективність, яка змінює Директиви 2009/125/ЄС та 2010/30/EU і скасовує Директиви 2004/8/ЄС та 2006/32/ЄС

Директива встановлює набір обов'язкових заходів, що мають допомогти ЄС досягти цільового рівня енергоефективності у 20% до 2020 року. Серед таких заходів:

- щорічна економія енергії у 1,5% за рахунок реалізації операторами розподільчих мереж, постачальниками заходів з підвищення енергоефективності;
- підвищення ефективності систем опалення, установка вікон з подвійним склінням або ізоляція дахів;
- придбання бюджетними органами енергоефективних будівель, продуктів і послуг;
- щорічне здійснення бюджетними органами енергомодернізації щонайменше 3% площі будівель, якими вони володіють або які займають;
- розширення прав і можливостей споживачів у сфері енергоменеджменту, що включає в себе легкий і безоплатний доступ до даних про фактичне споживання за рахунок індивідуального обліку;
- національні стимули для малих і середніх підприємств пройти енергоаудит, обов'язковий для великих компаній;
- моніторинг рівня ефективності нових потужностей з виробництва енергії.

Група «Довкілля та відновлювальні джерела енергії»

Директива 2011/92/ЄС про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище (кодифікація)

Директивою впроваджується важливий інструмент екологічної політики – оцінка впливу на довкілля. Основне завдання – забезпечити, щоб проекти, які можуть мати значні наслідки для довкілля (внаслідок, зокрема, їх природи, розміру чи місця розміщення), були об'єктом згоди на розробку (дозволу) та об'єктом оцінки їх наслідків для довкілля. Директива містить два переліки проектів, які є об'єктами оцінки впливу на довкілля (від атомних електростанцій, газопроводів тощо до великих свиноферм). Важливим елементом є жорсткі вимоги щодо гласності, у тому числі щодо участі громадськості у процесі оцінки впливу на довкілля.

Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище

Директивою впроваджується важливий інструмент екологічної політики – стратегічна екологічна оцінка. Для певних державних планів та програм під час їх підготовки повинна проводитись оцінка впливу їх реалізації на довкілля. Така оцінка включає розробку звіту про стратегічну екологічну оцінку (з детальною інформацією щодо можливого значного впливу на довкілля та доцільних альтернативних варіантів), а також проведення консультацій з зацікавленими державними органами та громадськістю. У випадку ймовірного транскордонного впливу, повинна проводитись транскордонна оцінка та консультації.

Директива 2003/4/ЄС про доступ громадськості до екологічної інформації та про скасування Директиви №90/313/ЄЕС

Директива забезпечує імплементацію тих положень Оргуської конвенції, що стосуються доступу громадськості до екологічної інформації. Громадянам має бути гарантовано доступ до екологічної інформації, якою володіють органи державної влади, – як на вимогу, так і через активне її поширення. Інформація на запит повинна надаватись принаймні через місяць від дня звернення. В наданні інформації можна відмовити, якщо запит є нераціональним, надто загальним, стосується ще не завершеного документу, або стосується внутрішньої комунікації.

Глосарій

Директива 2003/35/ЄС про забезпечення участі громадськості у підготовці окремих планів та програм, що стосуються навколишнього середовища, та внесення змін та доповнень до Директив №№85/337/ЄЕС та 96/61/ЄС про участь громадськості та доступ до правосуддя

Директива забезпечує імплементацію тих положень Організації економічного співробітництва та розробки, що стосуються участі громадськості та доступу до правосуддя. Директива передбачає вимоги щодо встановлення механізму інформування громадськості, проведення консультацій з громадськістю та врахування зауважень та пропозицій громадськості у процесі прийняття рішень. Держава повинна забезпечити надання громадськості ефективних можливостей на ранньому етапі брати участь у підготовці, внесенні змін чи перегляді планів або програм, які необхідно розробити відповідно до положень, наведених у Додатку I до Директиви.

Директива 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи

Мета Директиви – встановити стандарти якості атмосферного повітря та управління якістю атмосферного повітря. Для цього визначається верхня та нижня межі оцінки, цільових та граничних значень, а також мети щодо зменшення впливу твердих часток, визначаються та класифікуються зони та агломерації, встановлюється система інформування громадськості та система оцінки якості атмосферного повітря відносно забруднювачів. Для зон та агломерацій, де існує ризик перевищення допустимих меж забруднення встановлюються короткострокові плани дій.

Директива 1999/32/ЄС про зменшення вмісту сірки у деяких видах рідкого палива та внесення змін і доповнень до Директиви 93/12/ЄС зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) 1882/2003 та Директивою 2005/33/ЄС

Метою директиви є зменшення викидів діоксиду сірки, які утворюються при спалюванні окремих типів рідкого палива і, таким чином, зменшення шкідливого впливу на людину і навколишнє середовище. Директива встановлює максимальний вміст сірки у важкому мазуті, газойлі та судновому паливі. Вона також визначає методи, які повинні застосовуватися для відбору проб і аналізу вмісту сірки в паливі для того, щоб перевірити дотримання вимог.

Директива 2009/147/ЄС про захист диких птахів (ст. 4.2)

Загальною метою Директиви є збереження популяції усіх видів диких птахів, які природно проживають на європейській території держав-членів ЄС. Механізм захисту диких птахів передбачає охорону середовищ існування (оселищ); захист та використання птахів; попередження шкоди від інвазійних видів; дослідження та звітування. Відповідно до статті 4.2, необхідно створити спеціальні природоохоронні території (СПТ) на підставі орнітологічних критеріїв. Також потрібно вживати заходів для захисту мігруючих видів птахів, що постійно трапляються на території держави, особливо на водно-болотних угіддях.

Директива 2010/75/ЄС про промислові викиди (всеохоплююче запобігання і контроль забруднень)

Для контролю промислових викидів, ЄС розробив загальну систему, що базується на наданні інтегрованого дозволу. Директива вимагає використовувати систему інтегрованого дозволу для видів діяльності, зазначених у Додатку I до неї. Усі установки, що регулюються Директивою, повинні запобігати чи зменшувати забруднення шляхом використання найкращих доступних технологій, ефективного використання енергії, запобігання утворенню та управління відходами. Прозорість процедури видачі інтегрованого дозволу забезпечується участю у ній громадськості.

Директива 2009/28/ЄС про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлювальних джерел та якою вносяться зміни до, а в подальшому скасовуються Директиви 2001/77/ЄС та 2003/30/ЄС

Глосарій

Директива передбачає встановлення обов'язкових національних цілей для частки енергії з ВДЕ в загальному енергобалансі, які формуються на основі статистичних даних та потенціалу кожної країни. Такі цілі мають до 2020 року забезпечити досягнення 20% частки з ВДЕ в загальному енергоспоживанні країн-членів ЄС та країн, які є сторонами Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, та 10% частки цього типу енергії в транспортному секторі. Директивою, зокрема, встановлюються правила щодо спільних проектів між державами-членами ЄС та третіми країнами у галузі "зеленої" енергетики та правила доступу до мереж електропостачання для виробництва енергії з ВДЕ.

Група «Нафта»

Директива 2009/119/ЄС стосовно накладення на держав-членів ЄС зобов'язання щодо підтримки мінімальних запасів сирової нафти та/чи нафтопродуктів

Директива встановлює правила, спрямовані на забезпечення високого рівня безпеки поставок нафти в Співтоваристві через надійні і прозорі механізми, засновані на солідарності між державами-членами ЄС. Передбачається прийняття законів, підзаконних актів та адміністративних положень для забезпечення збереження на постійних засадах загального рівня резервів сирової нафти та/або нафтопродуктів, що був би еквівалентним або 90 дням середньодобового значення імпорту, або 61 дням середнього внутрішнього добового споживання.

Директива 98/70/ЄС про якість бензину та дизельного палива

ЄС ввів правила, що забороняють бензин зі свинцем і обмежують кількість сірки в дизельному паливі з метою поліпшення якості повітря і скорочення викидів парникових газів. Ця Директива встановлює технічні вимоги, які повинні застосовуватися на бензин, дизельне паливо і біопаливо що використовується в автомобільному транспорті, а також газових масел, які використовуються для недорожньої мобільної техніки. Окрім заборони продажу етилованого бензину, держави-члени ЄС повинні провести оцінку національного споживання палива, прийняти законодавство та визначити уповноважений орган (органи) для встановлення системи моніторингу за якістю палива.

Директива 94/63/ЄС про контроль викидів летючих органічних сполук (ЛОС), що виникають зі сховищ нафти та при її транспортуванні з терміналів до сервісних станцій зі змінами та доповненнями, внесеними Регламентом 1882/2003¹⁹⁸

Директива передбачає взяття на облік усіх нафтобаз, призначених для зберігання, наливання та зливання нафтопродуктів, встановлення на них технічних засобів для зменшення викидів ЛОС із резервуарів із нафтопродуктами, приведення у відповідність до установлених вимог усіх стаціонарних резервуарів, залізничних, морських, автомобільних цистерн, а також пристроїв для наливання та зливання нафтопродуктів.

Директива 94/22/ЄС про умови надання і використання дозволу на розвідування, розробку і виробництво вуглеводнів

Набір загальних правил вводиться з метою забезпечення недискримінаційного доступу до розвідки, дослідження і видобутку вуглеводневої сировини. Ці об'єктивні та прозорі правила допомагають зміцнити інтеграцію внутрішнього ринку, сприяти більшій конкуренції в ньому і підвищити безпеку поставок. Директива передбачає запровадження правил, які забезпечуватимуть:

- рівні умови для отримання дозволів на пошук, розвідування та видобуток вуглеводнів всім організаціям, які мають у своєму розпорядженні необхідні ресурси;
- надання зазначених дозволів на підставі об'єктивних, опублікованих критеріїв;

---

¹⁹⁸ Офіційний переклад містить значну кількість помилок, що виникли внаслідок неточного перекладу. У цьому глосарії назва Директиви подається відповідно до офіційного перекладу.

Глосарій

- завчасне доведення до відома всіх організацій, які беруть участь у встановлених процедурах, усієї необхідної інформації.

Група «Бізнес клімат»

Директива 2014/25/ЄС щодо закупівель юридичними особами, які працюють у секторі енергетики та така, що скасовує Директиву 2004/17/ЄС від 18 квітня 2016 року

Спрямована на забезпечення відкритості ринку, а також справедливого здійснення закупівель, зокрема у секторі енергетики: добування (виробництва), транспортування та розподілу газу, тепла, електроенергії.

Директива 2009/72/ЄС щодо загальних правил для внутрішнього ринку електроенергії та така, що скасовує Директиву 2003/54/ЄС

Передбачає імплементацію законодавства про ринок електроенергії, згідно якого електроенергія є "енергетичним товаром", який купується/продається/виробляється/транспортується/зберігається. Вказані операції можуть виконувати на рівних конкурентних умовах всі ліцензовані підприємства. Також держава забезпечує недискримінаційний доступ до наявної інфраструктури, створює виробникам електроенергії сприятливі умови для інвестування у нові види енергії (вітер, сонце та ін.)

Директива 2009/73/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку природного газу, що замінює Директиву 2003/55/ЄС

Передбачає імплементацію законодавства про ринок газу, згідно якого газ є "енергетичним товаром", який купується/продається/виробляється/транспортується/зберігається. Вказані операції можуть виконувати на рівних конкурентних умовах всі ліцензовані підприємства. Також держава забезпечує недискримінаційний доступ підприємствам до розподільчих мереж, газових сховищ та магістральних мереж газопроводів.

Директива 2008/92/ЄС стосовно процедури Співтовариства для вдосконалення цін на газ та електроенергію для кінцевих промислових споживачів

Згідно неї мають бути впроваджені відкриті загальнодоступні механізми інформування про ціни на енергоресурси для споживачів. Також має бути спеціально розроблена методика та впроваджений механізм збору відповідної інформації про ціни на газ та електроенергію.